

HEBREOS

Dios ha hablado por medio de su Hijo

¹ Bàaluité Dios imàacacaté yàasunáí wenàiwica profetanáí icàlidaca tàacáisi inùmaliçuise judiónáí yàawirináimi irí. Profetanáí icàlidacaté Dios itàacáí madécaná yàawiría idécanáamité néemiaca itàacáí náamacani irìçuisewa, yéenáiwánási nacáiri irìçuise nacáí. Néeseté nacàlidaca Dios itàacáí wàawirináimi irí, wía judíoca. Càité Dios itàanicaté wàawirináimi yáapicha icàlidacaténá nalí máisibáawanáita wawàsi ìwali Dios imànìiripinacaté.

² Quéwa siùca ipíchawáise èeri imáalàacawa, Dios idéca ichùuliaca Iiriwa icàlidáanápíná walí tàacáisi Dios inùmaliçuise, yáasáidacaténá walí Dios íiwitáise càinácaalíté Dios ínáidáaná imànínápíná walí. Bàaluité Dios ichùuliaca Iiriwa idàbáanápínaté macáí wawàsi. Néese Dios imàacaca Iiri icùanápiná macáita.

³ Dios Iiri icànaca Dios icamaláná mèlumèluíri iyú, cachàiníiri íiwitáise nacáí càide iyúwa Dios iyáaná. Macáita yáí Dios Iiri íiwitáise, yá nacáí macáita yáí Dios Iiri imàníríca yáasáidaca walí Dios íiwitáise. Iná yéewa wáalíacawa báisíiri iyú, Dioscani, yáí Dios Iirica, yáí icuèrica, ichùulièrica nacáí macáí wawàsi itàacáí máiníiri cachàini iyúwa, macáita yáí iyéerica cháí èeri irìcu, chènuniré nacáí. Dios Iiri yéetácatéwa wáichawalíná masacàacaténá imànica wáiwitáise wabáyawaná íichawa, yéewanápíná cayábaca wáapicha Dios nacáí. Néeseté imichàacawa chènuniré, yá idéca

yáawinacawa Dios yéewápuwáise icùacaténá macáita cáimiétacanéri iyú Dios yáapicha.

El Hijo de Dios es superior a los ángeles

⁴ Yái Dios Iiri máini cachàiníríca íiwitáise náicha macái ángelnái. Càì wáalíacawa Dioscáiná idéca imàacaca Iiri icùaca macáita, icùa nacái ángelnái. Néese càmita Dios imàaca ángelnái icùaca macáita.

⁵ Canácáiná Dios icàlidáaná ángel irí “Nuìrica pía”, ibatàa abéeri piná. Néese Dios idéca íimaca Jesús irí: “Nuìrica pía, siùca èeri nudéca numàacaca macáita náalíacawa Nuìrica pía”,

íimaca yái Diosca. Càita nacái canáca Dios icàlidáaná ángel ìwali “Nuìricani”, ibatàa abéeri piná. Néese Dios idéca íimaca Jesús ìwali càiri tàacáisi. Dios íimacaté:

“Núacata Yáaniri, yácata nacái Nuìri”,
íimaca yái Diosca.

⁶ Quéwa Dios ibànùacaalíté yái idàbáanéeri Iiricawa aléi èeri iriculé, yaté Dios íimaca yàasu ángelnái iríwa: “Píacué Nuìri icàaluíniná, macáita píacué nùasu ángelca”,

íimaca yái Diosca.

⁷ Càì Dios íimaca yàasu ángelnái iináwaná ìwaliwa: “Nudàbaca nùasu wenàiwicawa ángelnáiwa náibaidacaténá nulí, natécaténá tàacáisi caquialénamata càide iyúwa cáuli ipianáwa; nùasu ángelnái íibaidéeyéica nulí, càica níade iyúwa quichái ipèrù”,

íimaca yái Diosca.

⁸ Quéwa Dios íimaca Iiri iríwa:

“Pía Dios, picùapiná macáita càiripináta, picùapiná nía cayába, machacàníiri iyú nacái.

9 Casímáica pimànica abéerita cayábéeri. Báawa nacái piicáca báawéeri. Iná núa Picuèriná Dios numàacapiná picùaca macáita casímáiri iyú náicha canánama píapichéeyéica”,

íimaca yái Diosca.

10 Dios íimaca nacái Iiri iríwa:

“Pía, Nuíwacali, bàaluité pidàbacaté yái èeriquéi; píacata imàníricaté macáita iyéerica chènuniré.

11 Yá macáita yái wawàsica namáalàapinácawa macáita, quéwa pìyapiná càiripináta. Macáita isíamipináca nía càide iyúwa bàlesi.

12 ¡Càide iyúwa wenàiwica ituwìacaalí ibàlewa, yá pituwìapiná yái pidàbacaléca, cháí èeriquéi, chènuníise nacái, pimànínápiná áiba àniwa wàlisài iyú! Quéwa pía, canácatáita piwènúadapiná píiwitáisewa áiba íiwitáisesi ìwali. Néese pìyapiná càiripinátawa, camíiripináta imáalàawa”,

íimaca yái Diosca.

13 Canácatáita Dios imàacaté ángel icùaca yáapicha macáita, ibatàa abéeri piná. Quéwa Dios idéca íimaca Iiri iríwa:

“Píawinawa núapicha nuéwápuwáise picùacaténá núapicha macáita idècunitàacá numawènladaca píicha macái píuwidenái”,

íimaca yái Diosca.

14 Iná cachàinica Dios Iiri íiwitáise náicha ángelnái canánama, níacáiná ángelca, Dios yàasu wenàiwicaca nía meedá, íibaidéeyéica irí. Cáuli nacáiyéica nía macáita, camíiyéica yéewa waicáca watuí iyúwa. Dios ibànùaca nía aléi èeri irìculé nayúudàacaténá

wíá, wíá Jesucristo iwasèyèípináca Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha.

2

No hay que descuidar la salvación

¹ Dios idéca itàaníca walí Iiri itàacái irìcubàawa, yái cachàiníri líwitáiseca náicha ángelnái canánama, íná iwàwacutá weebáidaca cayábani, cáalíacáiri iyú nacái yái tàacáisi Dios Iiri icàlidéerica walí ipíchaná wawènúadaca ícha wáiwitáisewa.

² Bàaluité Dios ibànùaca itàacáíwa ángelnái yáapicha, yái tàacáisi Dios imàaquéericaté profeta Moisés irí icàlidacaténaté wàawirináimi israelitanái irí caináaalíté iwàwacutáaná nàyaca machacàníri iyú càide iyúwaté Dios iwàwáaná. Cawináaalíté imànírica íbáyawanáwa, cànírica nacái yeebáida yái tàacáisica, yáté nàuwichàidacani ráunamáita càide iyúwaté Dios itàacái ímáaná.

³ Càmicáináté náalimá namusúacawa yùuwichàacáisi ícha, íná yéewa wáalíacawa càmita wáalimá wachúuliacawa Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha wawènúadacaalí wáiwitáisewa Jesucristo ícha, yái imànírica walí càiri cayábéeri manuísíwata iwasàanápiná wíá Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Yái Wáiwacali, yácata idàbéericaté icàlidaca yái tàacáisica íméerica Jesucristo iwàwaca iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Néese níái yéemièyéicaté icàlidaca nalíni, nacàlidacaté walíni.

⁴ Càita nacái Dios idéca yáasáidaca walí báisíiricani yái tàacáisica imàacacáináté ichàiniwa yàasu wenàiwicanái iríwa namànicaténá macái líwitáanáta cachàiníri wawàsi cànírica áibanái idé imànica.

Wáaliacawa báisíricani yái tàacáisica Dioscáiná idéca ibànùaca Espíritu Santo wawàwaliculé, yái imàaquéerica walí chàinisi wáalimáwanama càide iyúwa iwàwáaná, wáibaidacaténá Dios irípiná.

Jesucristo, hecho como sus hermanos

⁵ Dios càmita imàacapiná ángelnái icùaca wàlisài èeri wacàlidéerica iináwaná ìwali, yái wàlisài èeri Dios imàníripináca wàlisài iyú. Néese imàacapiná wenàiwicanái icùaca yái èerica.

⁶ Càita íimaca Dios itàacái profeta itànèericaté:
 “Pía Dios, éwita máinicáaníta cachàinica píiwitáise, càicáaníta pidéca picùaca wenàiwicanái, pidéca nacái piicáca wapualé, wía càmiíyéica cachàini.

⁷ Pidéca pidàbaca wía, yá siùcade machawàacaca wía ángelnái íicha achúma èeríinapináta; quéwa áiba èeriwa pimàacapiná máiniíyéi cachàinica wía wacamaláná mèlumèluíri irìcuwa, wacùacaténá macáita yái pidàbacaléca;

⁸ yá pimàacapiná wachùuliaca macáita”, íimacaté yái profetaca, nàwali níái yeebáidéeyéica Dios. Càita Dios idéca íináidacawa imàacáanápiná wacùaca macáita. Canácata áiba wawàsi càmiripiná wacùca, wía yeebáidéeyéica itàacái. Quéwa càmitàacáwa wacùca macáita siùcade.

⁹ Néese wadéca wáaliacawa Jesús iináwaná ìwali idéca yàanàaca aléi èeri irìculé, yái Dios imàaquéericaté iyaca iyúwa machawàaquéri ángelnái íicha achúma èeríinaté. Cáinináca Dios iicáca wenàiwica ínaté iwàwaca Jesús yéetácawa macái wenàiwica íichawalíná. Jesús yùuwichàacaté yái yéetácáisica, íná Dios idéca imàacaca máiníiri

cachàinica Jesús, mèlumèluíri icamaláná yáapichawa icùacaténá macáita chènuníise.

¹⁰ Macáita yái wawàsi ìyéerica ìyaca Dios irípiná, bàaluité nacái Dios idàbacaté macáita. Dios iwàwaca yéenibe macáita nàyaca cáimiétacanéeri iyú Dios yáapicha chènuniré, icamaláná mèlumèluíri iricu. Ináté iwàwacutá Dios imàacaca Jesucristo yùuwichàacawa cruz ìwali, yéewacaténáté Jesucristo imànica macáita machacàníiri iyú càide iyúwaté Dios ínáidáanáwa. Iná Jesucristo idéca imànica macáita yéewanápiná Wáiwitápuca yàacawa, iwasàacaténá wía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, wía Dios yéenibeca.

¹¹ Jesucristoquéi masaquèerica imànica wáiwitáise wabáyawaná íichawa, imàacacaténá Dios yàasu wenàiwicaca wía íibaidéeyéipiná Dios irípiná. Iná yéewa Dios Iiri, wía nacái Dios yéenibeca wadèniaca Wáaniriwa abéerita, yái Diosca. Iná càmita báí Dios Iiri icàlidaca waináwaná ìwali, yéénánáica wía.

¹² Càité Dios Iiri íimaca Yáaniri Dios iríwa. Abéeri profeta itànàacaté yái tàacáisica Dios Iiri inùmalicuíse. Dios Iiri íimacaté:

“Nucàlidapiná piináwaná ìwali nuénánái iríwa,
nucántàapiná nacái himnos nàacuésemi
níái yeebáidéeyéica pitàacái”,
íimacaté yái Dios Iirica.

¹³ Iimacaté nacái:

“Nuebáidapiná Dios itàacái”,
íimacaté yái Dios Iirica. Iimacaté nacái àniwa:

“Cháta nùyaca, náapicha níái nuíquéeyéica càiyéide
iyúwa nuénibewa, níái wenàiwicaca Dios
yèeyéica nulí nucuèyéipiná”,

ímacaté yái Dios Iirica.

¹⁴ Wía Dios yéenibeca, èeri mìnanáica wía, idènièyéica iináwa, íraná nacáíwa. Càita nacái Jesús yàanàacaalíté aléi èeri irìculé, imusúaca iicá èeri, idèniàcaté iináwa, íraná nacáíwa càide iyúwa macái èeri mìnanáí. Jesús ìyacaté cháí èeri irìcu iyúwa èeri mìnali, néseté nanúacani. Càité Jesús yéetácawa wáichawalíná imawèniadacaténáté yái icháawàidéerica waináwaná ìwali, yái Satanásca, idènièricaté ichàiniwa inúacaténáté wenàiwica.

¹⁵ Jesús yéetácatéwa wáichawalíná, íná idéca iwasaaca wía wacalùni íchawa, wía ìyéeyéicaté mamáalàacata iyúwa presoíyéi wacalùni iyúwa idacuèricaté wía, máinicáiná cáalucaté waicáca wéetáanápínátéwa. Siùcáisede càmita iwàwacutá cáaluca waicáca yéetácáisi.

¹⁶ Jesús càmítaté yàanàa aléi èeri irìculé iyúudàacaténáté ángelnáita, néese yàanàacaté chènuníise iyúudàacaténá wía yeebáidéeyéica Dios itàacái, Dios iiquéeyéica càiyéide iyúwa Abraham itaquénáinámi.

¹⁷ Ináté iwàwacutá Jesús ìyaca cháí èeri irìcu càide iyúwa èeri mìnalisíwa, yéewanápiná ibàlùacawa Dios ípunita íbaidacaténá Dios irípiná càide iyúwa sacerdote íiwacalíná, itàaníirica wawicáu Dios yáapicha, imàníirica macáita machacàníiri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná, iiquéerica wía nacái catúlulécanéeri iyú, wía yeebáidéeyéica itàacái. Jesús íbaidaca ìyaca Dios irípiná càide iyúwa sacerdote íiwacalíná imànicaténá walí yái cayábéerica: Itàaníca wawicáu Dios yáapicha isutácaténá Dios íicha wawàsi imàacáanápíná iwàwawa wabáyawaná íicha. Jesús yáalimá càì isutáca Dios íicha wawàsi

Jesús yéetácáinátéwa wáichawalíná iyúwa sacrificio wabáyawaná ìwalíse, yùuwichàacaténátéwa Dios yàasu yùuwichàacáisi iyú wáichawalíná.

¹⁸ Jesús yùuwichàacatéwa manuísíwata càide iyúwa èeri mìnali, Satanás nacái yáalimáidacaté Jesús cachàiníri iyú imànínapínaté ibáyawanáwa càide iyúwa Satanás yáalimáidáaná macái èeri mīnanái, íná siücáise de Jesús yáalimá iyúudàaca wía, macái imanùbaca Satanás yáalimáidacaalí wía.

3

Jesús es superior a Moisés

¹ Iná píacué nuénánáica, Dios yàasu wenàiwicanái, Dios idéca imáidacuéca pía yàasunáicaténá pía. Iná iwàwacutácué pínáidacawa cáalíacáiri iyú Cristo Jesús ìwali. Yái Cristo Jesús, yácata Dios yàasu apóstol cayábéeri náicha canánama, Dios ibànuèrica chènuníise icàlidacaténá walí Dios itàacái. Yácata nacái Dios yàasu sacerdote íiwacalíná itàaníríca wawicáu Dios yáapicha isutácaténá Dios íicha wawàsi imàacáanápíná iwàwawa wabáyawaná íicha, yái Cristo Jesús weebáidéerica itàacái.

² Jesús idéca imànica macáita cayábéeri iyú, machacàníri iyú nacái càide iyúwa Dios ichùullianá imànica, càide iyúwaté profeta Moisés íibaidáanaté cayába Dios irí icùacaténaté Dios yàasunái wenàiwica israelitanái, càide iyúwa wenàiwica icùacaalí áiba wenàiwica icapèe.

³ Quéwa iwàwacutá waicáca Jesús cáimiétaquéeri iyú Moisés íicha, càide iyúwa cawinácaalí imàníríca capìi, cáimiétacanéericanì capìi íicha.

⁴ Macái capìi ìyéerica, idéca áiba wenàiwica imànicani, quéwa Dios idàbacaté macái wawàsi iyéerica cháí èeri irìcu, chènuniré nacái.

⁵ Càité nacái Moisés, yái Dios yàasu wenàiwicaca, íbaidacaté cayába Dios irípiná icùacaténaté Dios yàasunái wenàiwica israelitanái. Iwàwacutácaté Moisés icàlidaca tàacáisi Dios inùmalìcuíse israelitanái irí cànácaalíté Dios ímáanápináté wenàiwicanái irí Moisés idénáami.

⁶ Quéwa Cristo, yái Dios Íirica, icùaca Dios icapèe cayábèeri iyú, càide iyúwa iwàwacutáaná capìi íiwacali ìiri icùaca yáaniri icapèewa. Càica wíade iyúwa yái Dios icapèeca, wíacáiná yeebáidéeyéica Dios itàacái, Dios iicáca wía càiride iyúwa icapèewa, weebáidacaalí itàacái mamáalàacata tàì ímèeri iyú, casíimáiri iyú nacái àta wéetáatalétawa, wacùacaténá Dios imànica walí cayábèeri càide iyúwa ímáaná walí.

Reposo del pueblo de Dios

⁷ Iná iwàwacutá weebáidaca Cristo itàacái, càide iyúwaté profeta itànàaná Dios itàacái Espíritu Santo inùmalìcuíse. Iimacaté:

“Siùcade péemìacaalícué yái tàacáisi Dios ímèerica pìrì,

⁸ picácué piwènúada píiwitáisewa Dios íicha càide iyúwaté piawirináimi israelitanái imàníná nàuwidecaalíté namànica Dios bàaluité, iyúwa nacái náalimáidáanáaté naicáwa Dios nèepunícaalítéwa manacúali yùucubàa cànáwàiri.

⁹ Piawirináimicué yáalimáidacaté iicáwa núa, éwitaté naicácaníta madécaná cayábèeri

numànírica nalí nuíwítáise cachàiníri iyúwa cuarenta camuí bàaluité.

10 Ináté máiní báawaca nuicácaté náiwítáise níara wenàiwicaca, yáté núumaca nàwali: ‘Máiní nawàwa naméeràacawa nuícha càiripináta, càmita nawàwa nucùaca nía, càmita nacái nawàwa náaliacawa nutàacái ìwali nàyacaténá machacàníri iyú càide iyúwa nuchùulianá nía’, càité núumaca.

11 Máinícáináté báawaca nuicáca náiwítáise, ínáté núumaca nàwali cáimiétacanéri iyú, càminápináté nawàlùawa ínatalé yái cálica nuchùnièrica nùasunái irípináwa”, íimacaté yái Espíritu Santoca.

12 Píacué nuénánáica, piicacué píchawa cayába báawacáichacué piwàwa cáuri Dios íicha, piùwidecáichacué pimànica Dios càmicáinacué peebáida itàacái cayába.

13 Néese pimichàidacué píiwítáisewáaca èeri imanùbaca, cachàinicaténacué píiwítáise peebáidáanápínacué Jesucristo itàacái idècunitàacá wàyaca cháí èeri irícu siùcade càide iyúwa tàacáisi íimáaná profeta itànèericaté Dios inùmalicúise. Pimichàidacué píiwítáisewáaca ipíchanacué pibáyawaná ichìwáidaca pía, ipíchaná nacái piùwide pimànica Dios.

14 Weebáidacaalí Cristo itàacái tàì íiméeri iyú mamáalàacata àta wéetácatalétawa càide iyúwa weebáidáanáté quéechatécáwa, yásí wadènlaca nacái cayábéeri Cristo yáapichawa, yái cawèníríca Dios imàaquéeripínaca Cristo irí.

15 Iná càì Dios itàacái yàalàaca wía:

“Siùcade, péemìacaalícué yáí tàacáisica Dios ímérica pírí, picácué piwènúada píiwítáisewa Dios íicha càide iyúwaté pìawirináimi israelitanái imàníná nàuwidecaalíté namànica Dios bàaluité”,

càì íimaca.

¹⁶ Píalíacuéwa profeta Moisés itécaté israelitanái yàawirináimi Egipto yàasu cáli íicha. Néeseté macáita néemìaca Dios itàacái icàlidacáináté nalí itàacáiwa càinácaalíté iwàwáaná nàyaca machacànìiri iyú, quéwa nàuwidecaté namànica Dios, níara manùbéeyéica, càmítaté nawàwa namànica càide iyúwa Dios ichùullaná nía.

¹⁷ Ináté máiní báawaca Dios iicáca náiwítáise cuarenta camuí bàaluité, níái imàníyéicaté yàacawa ibáyawanáwa. Yáté néetácawa manacúali yùucubàa càináwàiri.

¹⁸ Níái càmiyéicaté imàni càide iyúwaté Dios ichùullaná, Dios icàlidacaté nàwali cámiétacanéeri iyú càminápináté nawàlùawa ínatalé yáí cáli ípidenácataléca Canaán Dios ichùnièricaté yàasunái irípináwa.

¹⁹ Iná wáalíacawa naináwaná ìwali càmítaté nawàlùawa càmicáináté neebáida Dios itàacái.

4

¹ Dios idéca icàlidaca walíni wáalíacaténáwa báisiiri iyú imàacáanápiná wawàlùacawa irìculé yáí wayamáidacataléca wàyacaténá Dios yáapicha chènuniré, quéwa iwàwacutá waicáca wáichawa cayába ipíchanácué abénaméeyéi péená càmíta náalimápiná nawàlùacawa néré ìwalíise yáí càmináca neebáida.

² Iwàwacutá weebáidaca wéemàcáináté nacái yái tàacáisi cayábéerica íiméerica Dios iwasàaca wenàiwica yàasu yùuwichàacáisi íichawa, càide iyúwaté israelitanái yéemianáté, níara wenàiwicaca profeta Moisés yáapichéeyéicaté. Quéwaté yái tàacáisica, càmitaté iyúudàa nía, càmicáináté neebáida càide iyúwa áibanái yeebáidáanáté.

³ Quéwa wía yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, wawàlùapínácawa iriculé yái wayamáidacatalépinácawa, wàyacatená Dios yáapicha chènuniré. Càité Dios íimaca ìwali yái wenàiwicanái iyamáidacatalécawa Dios yáapicha. Dios íimacaté:

“Máinicáináté báawaca nuicáca náiwitáise, ínáté núumaca nàwali cáimiétacanéri iyú càmínápináté nawàlùawa iriculé yái wenàiwicanái iyamáidacatalécawa núapicha chènuniré”,

càité íimaca yái Diosca, éwitaté ichùnìacáaníta yái nayamáidacatalépinácatéwa. Wáalíacawa Dios imáalàidacaté imànica macáita íibaidacaléwa idécanáamité idábaca yái èeriquéi, chènuníise nacái.

⁴ Aiba profeta itànàacaté càiri tàacáisi Dios inùmalìcuíse sietená èeri ìwali. Iimacaté:

“Dios iyamáidacatéwa macái íibaidacalé íichawa sietená èeri irìcu”,

íimaca.

⁵ Quéwa, càmitaté nawàlùawa, càmicáináté neebáida Dios itàacái, càide iyúwaté áiba profeta itànàaná tàacáisi Dios inùmalìcuíse. Dios íimacaté:

“Càmita nawàlùapínáwa iriculé yái wenàiwicanái iyamáidacatalécawa núapicha chènuniré”,

íimacaté yái Diosca.

6 Néese áibanái iwàlùapinácawa irìculé yái nayamáidacatalécawa Dios yáapicha chènuniré quéwa càmita níái idàbáanéeyéicaté yéemìaca yái tàacáisi icàlidéerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha càmicáinaté neebáida Dios itàacái.

7 Iná Dios idéca imàacaca áiba wéenáiwánápiná, yácata siùca èeri yéewacatená wenàiwicanái iwàlùacawa. Dios imàacacaté rey David icàlidaca tàacáisi inùmaliúise wáaliacatenáwa wéenáiwáná iwaliwa. Rey David itànàacaté tàacáisi Dios inùmaliúise madécaná camuí idécanáamité profeta Moisés yáapichéeyéi yéetácawa. Càité David itànàacaté Dios itàacái càide iyúwa núumáanácué pirí siùca tàacáwa cháí cuyàluta irìcu. David ímacaté:

“Siùcade péemìacaalícué yái tàacáisica Dios ímérica pirí, picácué piwènúada píiwitáisewa Dios ícha”,

ímacaté.

8 Idécanáamité profeta Moisés yéetácawa, yáté Josué icùacaté israelitanái Moisés yáamirìcubàami. Yá Josué itécaté israelitanái Canaán yàasu cáli íinatalé. Quéwa madécaná camuí Josué idénáami, yáté Dios yèepùacaté itàníca áiba néenáiwáná iwali yàasu wenàiwicanái iwàlùacatalépinácatéwa irìculé yái nayamáidacatalécawa Dios yáapicha. Càita wáaliacawa càníirita wayamáidacatalépináwa yái cáli Canaán.

9 Néese Dios icùaca iyaca mamáalàacatani, yái wayamáidacatalépinácawa chènuniré wàyacatená Dios yáapicha, wía yàasu wenàiwicaca.

10 Níacáiná iwàlùèyéipinácawa néré nàyacatená Dios

yáapicha, nayamáidapinácawa náibaidacalé íchawa, nàuwichàacái ícha nacáwa càide iyúwaté Dios iyamáidáanáwa íbaidacalé íchawa, idécanámité idàbaca macáita yái èeriquéi, chènuníise nacái.

¹¹ Iná iwàwacutá weebáidaca Dios itàacái mamáalàacata macái wachàini iyúwa yéewacaténá wawàlùacawa irìculé yái wayamáidacatalépinácawa Dios yáapicha chènuniré ipíchaná wamànica càide iyúwaté níai Moisés yáapichéeyéimica càmináté neebáida Dios.

¹² Dios itàacái idènìacáiná cáuri Dios ichàini. Máini cachàinírìca yái Dios itàacáica, càide iyúwa espada machete nacáiri báipunitácanaméeri caserúnica. Quéwa espada yáalimácáita íríadaca iinási, yáapi nacái, néese cachàinírìca Dios itàacái macái espada ícha yáalimácáiná iwàlùacawa depuìwalé wawàwalìculé, yáalimá nacái iwàlùacawa irìculé yái wáiwitáise wabèerica áibanái ícha, yá Dios itàacái yáasáidaca asásì cayábacaalí wáiwitáise, càita nacái báawacaalí wáiwitáise, yái wáináidáanácawa wawàwalìcuìsewa càmírìca áibanái yáalíawa ìwali.

¹³ Canácata wéená yáaliméeri ibàacawa Dios ícha, wía Dios idàbéeyéicaté, macái wawàsi nacái Dios idàbéericaté. Dios yáalíaca iicáca wáiwitáise macáita amaláwaca. Néese áibaalípiná iwàwacutápiná wabàlùacawa Dios ípunita wacàlidáanápiná irí waináwanáwa.

Jesús es el gran sumo sacerdote

¹⁴ Yái Jesús, yái Dios Iirica, yácata sacerdote íiwacaliná cachàinírì íiwitáise. Jesús ichàbacatéwa macái cáli iyéeyéica chènuniré àta iwàlùacatalétawa aléera Dios yàatalé chènuníiséerica. Dios Iiri

iwàlùacatéwa néré iyúudàacaténa wía, itàanicaténa wawicáu Dios yáapicha. Iná weebáidacué Jesús itàacái tàì íiméeri iyú mamáalàacata.

¹⁵ Yái Jesús, yácata sacerdote íiwacaliná itàaníríca wawicáu Dios yáapicha, yáaliméerica iicáca watúulécaná, wía cà míiyéica cachàini, Jesús yùuwichàacáinatéwa càide iyúwa wàuwichàanáwa. Jesús yùuwichàacatéwa Satanás yáalimáidacaalíténi quéwa càmitaté Jesús imàni ibáyawanáwa.

¹⁶ Iná wamawiénidacué Dios wáiwitáise iyúwa macàaluínináwaca wasutácaténa Wacuèriná Dios íichawa, yái cáininéerica iicáca wía. Wasutácué Dios íicha iicáanápíná wapualé, imàníinápíná nacái walí cayábéeri mawèníri iyú iyúudàacaténa wía chácaalínácaalí wawàwacutá iyúudàaca wía.

5

¹ Píaliácuéwa judiónái needácaté nèewísewa abéeri néenáwa sacerdote íiwacalinápiná íibaidacaténaté Dios irípiná. Yáté sacerdote íiwacaliná itàanicaté nawicáu Dios yáapicha, imàacacaté nacái ofrenda, inúacaté nacái pìrái iyúwa sacrificio judiónái ibáyawaná ìwalíise, isutácaténaté Dios íicha wawàsi imàacáanápíná iwàwawa nabáyawaná íicha.

² Aibaalíté sacerdote íiwacaliná imànicaté ibáyawanáwa, wenàiwicacáiná meedáni càide iyúwa wía macáita. Inaté yéewa yàalàaca wenàiwicanái éeréeri iyú namànicaalíté nabáyawanáwa níai cà míiyéica yáalíawa.

³ Sacerdote íiwacaliná imànicáinaté ibáyawaná nacáiwá, ínaté iwàwacutáca inúaca pìrái iyúwa sacrificio ibáyawaná ìwalísewa, càide iyúwaté

iwàwacutáaná nacái imànica sacrificio Dios irí macái judiónái ibáyawaná ìwalíise, isutácáténáté Dios ícha wawàsi imàacáanápíná iwàwawa nabáyawaná ícha macáita.

⁴ Canácaté yáaliméeri ibàlùadaca yáawawa iyúwa sacerdote íiwacalíná, wenàiwicanái iicácaténáni cáimiétaquéeri iyú, néeseté iwàwacutá Dios imáidacani íbaidacáténáté Dios irí càide iyúwaté Dios imáidáanáté Aarón, yái idàbáanéerité sacerdote íiwacalínáca.

⁵ Càita nacái Cristo. Càmitaté Cristo idé ibàlùadaca yáawawa iyúwa sacerdote íiwacalíná itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha, néese Dioscata yái càì imàaquéericaté Cristo sacerdote íiwacalínásíwapíná, itàaníríca wawicáu Dios yáapicha, yái Cristo waiquéerica cáimiétaquéeri iyú. Wáalíacawa Dios idéca imànica càì, Dios ímacáináté Cristo ìwali:

“Nuíríca pía, siùca èeri nudéca numàacaca macáita náalíacawa Nuíríca pía”,
íimacaté yái Diosca.

⁶ Càité nacái profeta itànàacaté áiba tàacáisi Dios íiméericaté Cristo irí. Dios íimacaté:

“Sacerdoteca pía càiripínáta, íbaidéerica nulípiná, itàaníríca núapicha nùasu wenàiwicanái iwicáu càide iyúwaté sacerdote Melquisedec íbaidáanáté nulípiná”,

íimaca yái Diosca.

⁷ Idècunitàacá Cristo ìyacaté cháì èeri irìcu, yáté isutáca yáawawa Dios ícha manuísíwata àta ituíyáa imusúacatalétatéwa ituí ícha. Càité Jesús isutáca yáawawa Dios ícha, yái Dios yáaliméericaté iwasàacani yéetácáisi ícha, ipíchanáté Jesús yéetácawa ipíchawáiseté natàtàacani cruz ìwali. Yáté

Dios yéemàca Cristo isutáaná, Cristo yàacáináté Dios iyéininá, yeebáidaté nacái Dios itàacái.

⁸ Càité Cristo, éwitaté Dios Iiricáanítani, càicáaníta yùuwichàacatéwa yéewáidacaténátéwa yeebáidaca Dios itàacái.

⁹ Cristo imànicáináté macáita càide iyúwaté Dios ichùullanáni, íná yéewa Cristo yáalimá iwasàaca wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi lícha càiripináta, macáita yeebáidéyéica Cristo itàacái.

¹⁰ Yáté Dios imàacaca Cristo sacerdote íiwacalínápináca, itàanicaténá wawicáu Dios yáapicha càide iyúwa sacerdote Melquisedec imànínaté bàaluité.

Peligro de renunciar a la fe

¹¹ Nuwàwaca nucàlidacuéca pirí madécaná tàacáisi Cristo ìwali yái itàaníirica wawicáu Dios yáapicha. Quéwa máinicué càulenáca nucàlidaca piríni càmicáinácué piwàwa píalíaca péemlacani, càinácaalí íimáaná.

¹² Pidécuéca peebáidaca Jesucristo itàacái madécaná camuí, íná iwàwacutácué péewáidaca áibanái wenàiwica quéechacáwatá. Quéwa càmitàacá péewáidacué áibanái. Néese iwàwacutá mamáalàacata wéewáidacuéca pía iyú yái wawàsi màulenéerica yáwanáica Dios itàacái yéewáidéerica iyú wía. Pidécuéca pèepùacawa machawàacaca pínáidacawa iyúwa sùmài. Iwàwacutá wéewáidacuéca pía màulenéeri tàacáisi iyú càide iyúwa quírasli ìiracaalí ìinisi càmicáiná idé iyáaca dàaléeri iinási. Càicuéca píade càmicáiná píalía péemíaca càinácaalí íimáaná yái càulenéeri tàacáisica.

13 Cawinácaalí càmíiyéica yáallá yéemìaca cànínacaalí ímáaná yái càulenéri tàacáisica, càica níade iyúwa quìrasli ìiréeyéi ìinisi. Càmita náalía cayába macái càulenéri tàacáisi ìwali Dios ímérica walí, càmita nacái náalía cayábéeri ìwali báawéeri íchaná, càide iyúwa quìrasli càmíná idé iyáaca ìinási.

14 Quéwa cawinácaalí yáaliérica yéemìaca cànínacaalí ímáaná yái càulenéri tàacáisica Dios ímérica walí, càica níade iyúwa béeyéi yáaliyéica iyáaca dàaléeri yàacási. Nadéca namànica cayábéeri madécaná yàawiría, íná nàináidacawa cayába, náalía nacái cayábéeri ìwali báawéeri íchaná.

6

1-2 Iwàwacutá wéewáidacawa wáináidacaténáwa Dios itàacái ìwali iyúwa béeyéi íiwitáise. Bàaluté wadàbacaté weebáidaca Cristo itàacái, yá wéewáidacatéwa idàbáanéeri tàacáisi ìwali, yái tàacáisi wéemièricaté nacàlidáaná walí. Nacàlidacaté walí iwàwacutáaná wawènúadaca wáiwitáisewa Dios irípiná, iwàwacutá nacái wayamáidaca wamànica wabáyawanáwa, itéericaté yàacawa wía yéetácáisi irìculé, iwàwacutá nacái weebáidaca Dios itàacái. Nacàlidacaté walí nacái cáná yéewaná iwàwacutáca wabautizácawa. Nacàlidacaté walí nacái ancianonái namàacaca nacáapiwa wáiwita ìwali wadàbacaalíté weebáidaca Jesucristo itàacái nasutácaténá walí Dios áibanái yàacuésemi. Bàaluté nacái nacàlidacaté walí Dios imichàidáanápíná yéetéeyéimiwa, yùuwichàidapíná nacái macái báawéeyéi wenàiwica càiripináta. Bàaluté wéemìaca cayába yái idàbáanéeri tàacáisica. Iwàwacutá càmita waimáicha yái tàacáisi

màulenéerica wéemièricaté quéechatécáwa, quéwa iwàwacutá wachàbacani siùcade wéewáidacaténáwa quiríta càulenéri tàacáisi ìwali.

³ Siùcade wéewáidacuéwa càulenéri tàacáisi ìwali wadàwinàidacaténá wáiwitáisewa cáaliacáiri iyú Dios imàacacaalí wamànica càì.

⁴ Aibanáicáiná abénaméeyéi wenàiwica nadéca néemlàca báisíiri tàacáisi. Náaliacawa Dios imànica cayábéeri mawèníiri iyú imàacáaná iwàwawa wenàiwicanái ibáyawaná ícha. Nadéca naicáca càinácaalí iyú Espíritu Santo icùaca wenàiwica íiwitáise namànicaténá cayábéeri.

⁵ Náaliaca nacáíwa cayábéericani yái Dios itàacáica, náaliaca nacáíwa Dios yáasáidáanápíná ichàiniwa áibaalípiná iwàlisàidacaalí yái èeriquéi.

⁶ Néese nawènúadacaalí náiwitáisewa Jesucristo ícha nèepùacaténá nacaláacawa Dios ícha, yá càmita náalimá nèepùacawa nawènúadaca náiwitáisewa Dios irípiná àniwa, namànicáiná báawéeri Dios Iiri irí àniwa náucacaténá náichawani, càide iyúwa nadéca nacáicaalí natàtàacani cruz ìwali àniwa, namàacacaténá áibanái iicáanica Dios Iiri iquíniná àniwa. Abédanamata namànica náiwitáisewa báawéeyéi yáapicha inuényéicaté Dios Iiri.

⁷ Càica níade iyúwa waicáaná cáli ìiracaalí unía yúuwàacaalíwa cáli ìwali, Dios imànicáiná cáli irí yái cayábéerica, quéwa cáli idàwinàida báawéeri bànacalé meedá. Péemiàcué comparación: Cáli idàwinàidacaalí bànacalé cayába nalí níái ibànéeyéicani, yásí nacùaca cayábani, yái cálica. Càita nacái Dios imànica cayábéeri mawèníiri iyú wenàiwicanái irí. Neebáidacaalí itàacái, namànicaalí cayábéeri càide iyúwa iwàwáaná,

yásí Dios imàaca nalí cayábéeri manuísíwata cachàiníwanáí mamáalàacata.

⁸ Quéwa áiba cáli idàwinàidacaalí báawéeri tuíri canéerica iwèni meedá, áwa yúuba nacái, yásí caná iwèni cáli íiwacali iicáca yái cálica, yá yeemáca meedá yái báawéerimica. Càita nacái wenàiwica càmiyéica yeebáida Dios itàacái: Dios íináidapínacawa imáalàidáanápíná nía, yásí mesúnamáita neemápinácawa quichái iyú.

La esperanza que nos mantiene firmes

⁹ Píacué nuénánái cáininéeyéica nuicáca, éwitacué càì nùalàaca pía, càicáaníta càmitacué càì nuínáidacawa pìwali, néese nùalíacawa peebáidáanácuéca Jesucristo itàacái iwasàacaténácué pía Dios yáasu yúuwichàacáisi íicha.

¹⁰ Dios icùacáiná wenàiwica machacàníiri iyú, íná càmita iimáichapíná yái cayábéerica pimàníricuéca. Càmita iimáicha nacái yái piyúudàanácuéca áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái píasáidacaténá cáinináca piicáca Dios, càide iyúwacué piyúudàaná píacawa nía mamáalàacata nacái.

¹¹ Quéwa máini nuwàwaca macáita cáininácuéca piicáca áibanái mamáalàacata àta imáalàacatalétawa yái èeriquéi, yéewacaténácué peedáca piríwa píasu cawèníriwa macáita, yái cayábéerica Dios imàaquéeripínácuéca piríwa.

¹² Càmitacué nuwàwa pèepùà ínucuéca pía àniwa, néese nuwàwa piyacuéca càide iyúwa níara ìyéeyéica siùca Dios yáapicha chènuniré yeedéeyéica iríwa yái cawènírica Dios icàlidéericaté nalí ìwali cáimiétacanéeri iyú imàacáanápínaté nalíni

neebáidacáináté itàacái mamáalàacata tàì íméeri iyú.

¹³ Bàaluité Dios icàlidacaté Abraham irí ìwali yái imànínapínacaté Abraham irí cayábéeri, yásí Dios icàlidacaténi ípidená yáapichawa, cáimiétacanéeri iyú nacái, yéewacaténi Abraham yáaliacawa Dioscata yái imàníripínacaté irí yái cayábéerica. Càita Dios icàlidacaté Abraham iríni ípidená yáapichawa canácáiná áiba cachàiníri Dios ícha, canáca nacái áiba yáaliméeri imànica càide iyúwa Dios imàníná.

¹⁴ Yáté Dios ímaca Abraham irí: “Báisiiricata núuma píri, numànipíná píriwa cayábéeri manuísíwata. Numàacapíná nacái manùbéeyéipíná níara pitaquénáiná”, ímacaté yái Diosca.

¹⁵ Dios icàlidacáináté càì Abraham iríni, íná Abraham icùacaté mamáalàacata matuíbanáiri iyú. Néese càité Dios imànica iríni, imàacacaté quéenibeca yái Abrahamca; yá Abraham idènacaté ìriwa ípidenéricaté Isaac, càide iyúwaté Dios ímáaná Abraham irí cáimiétacanéeri iyú.

¹⁶ Péemíacué comparación: Aiba wenàiwica báawéeri íwitáise iwàwacaalí áibanái yeebáidaca itàacái, yá icàlidaca nalíni Dios ípidená yáapicha, cachàinicáiná wenàiwica íchani, yái Diosca. Néese idécanáami càì icàlidacani, yásí áibanái càmita nawàwa náimaca càmlínápiná báisí itàacái náimacáiná Dios yùuwichàidapínacasa nía.

¹⁷ Quéwa Dios càmita imàni càide iyúwa wenàiwica imàníná. Néese Dios iwàwacaté yáasáidaca amaléeri iyúni yéenibe iríwa báisiiricani yái itàacáica, wía yàasu wenàiwicaca Dios imàaquéeyéipínáca irí yái cawènírica càide iyúwaté icàlidáaná walí cáimiétacanéeri iyúni.

Dios iwàwacaté yáasáidaca amaléeri iyú walíni, imàníinápiná walí macáita machacáníri iyú, càide iyúwaté ímáaná wáalíacaténáwa càmíiripiná iwènúada íiwitáisewa ícha yái wawàsi imàníricaté wáapicha. Inaté Dios icàlidacaténi íipidená yáapichawa Abraham írí cáimiétacanéeri iyú, Abraham yáalíacaténátéwa báisíri iyúcani Dioscata yái imàníiripinácaté írí cayábéeri.

18 Iná Dios idéca yáasáidaca walíni pucháiba wawàsi iyú, níái pucháiba wawàsi càmíiyéica idé iwènúacawa, yái Dios itàacáica, yá nacái Dios íipidenáca. Wáalíaca nacái Dios, yái cachàiníríca íiwitáise, càmíri yéewa cachíwa itàacái ìwaliwa, íipidená ìwali nacáiwa. Iná yéewa wáalímá manuíca wáináidaca wawàwawa Dios ìwali tàí íméeri iyú, yái ichàiniadéeríca wawàwa, wía isutéeyéica yáawawa Dios ícha icùanápiná wía yàasu yùuwichàacáisi íchawa. Yá wadéca weebáidaca itàacái, wáalíaca nacáiwa báisíri iyú iwasàanápiná wía yàasu yùuwichàacáisi íchawa.

19 Néese wáalíacáináwa báisíri iyú Dios iwasàanápiná wía yàasu yùuwichàacáisi íchawa, iná yéewa cachàiníca wáiwitáise weebáidáanápiná Jesucristo itàacái mamáalàacata. Péemíacué comparación: Càica wíade iyúwa nave lancha nacáiri yèericawa manuíri úni yáacubàa. Yái naveca idènáca yàasu ancla imiériwa yéénulusi ìwalíri úni yáaculé ipíchaná nave iméeràacawa cáuli iyú, màladàca ichàini iyú nacái. Càita wía nacái. Càmita waméeràawa Dios ícha, wàyacáiná abédanamata Jesús yáapicha, yái iwàluèricatéwa Dios yàatalé, aláera yáawàaná ínatawáise ìyéeríca templo írìcu chènuníiséeríca.

20 Jesús iwàlùacatéwa néré yàacùacaténa walí wawàlùanápínáwa néré Dios yàatalé, Dios imàacacáináté Jesús sacerdote íiwacalíná càiripínáta itàanírí wawicáu Dios yáapicha càide iyúwaté sacerdote Melquisedec íibaidáanáté Dios irí bàaluité.

7

Jesús, sacerdote de la misma clase que Melquisedec

¹ Bàaluité Melquisedec, yácata Salem iyacàlená icuèrináca, sacerdote nacáicani íibaidéericaté Dios irípiná, yái Dios chènuníiséerica, itàanícáténáté Dios yáapicha wenàiwicanái iwicáu. Néenialité Abraham imànica ùwicái áiba yàcalé icuèrinánái íipunita iwasàacaténa náicha ìirináwa íipidenéericaté Lot. Néeseté idécanáamité Abraham imawèniadaca nacuèrinánái, yásí Abraham yèepùacawa ùwicái íicha. Yáté Melquisedec yàaca íipunitáidaca Abraham, itàidacáténáténi. Melquisedec isutácaté Dios íicha imàníinápíná cayábéeri Abraham irí.

² Dios iyúudàacaté Abraham, ínáté Abraham imàacaca cawèníri yàasusi ofrenda iyú Melquisedec irí. Abraham yèepùadacaté madécaná cawèníri nacuèrinánái íicha, níai nacuèrinánái íibèeyéicaté Abraham ìiriná imanùbacanái yáapicha. Néese macái néená níai diéyéica cawèniyéi yàasusica, Abraham imàacacaté abéerinama néená Melquisedec irí ofrenda iyú, Dios iyúudàacáináté Abraham. Melquisedec íipidená íimáanáca “Yái Wacuèriná mabáyawanéerica, icuèrica wía machacànírí iyú”, íimáanáca. Salem iyacàlená íipidená íimáanáquéi “Matuíbanái”; íná

Melquisedec icuèricáináté Salem ìyacàlená, íná yéewa ímáanáquéi nacái “Yái Wacuèrináca, wía ìyéeyéica matuibanáiri iyú, cayábacáiná wáapicha Dios”, ímáanáquéi.

³ Profetanái càmitaté nacàlida walí Melquisedec yáanirimi ìwali, yáatúami nacái, yàawirináimi nacái. Càmitaté nacàlida walí càicaalínácaalíté Melquisedec ìmusúa iicá èeri, càita nacái càicaalínácaalíté yéetáwa. Iná yéewa yái Melquisedec càicanide iyúwa Dios Iiri, abéeri sacerdote ìyéerica càiripináta, itàanírira Dios yáapicha wenàiwicanái iwicáu.

⁴ Iná píináidacuéwa cayába ìwali yái Melquisedec, cachàinírirañi macái wenàiwica ícha bàaluité. Cachàinicaté Melquisedec wàawirimi Abraham ícha, ínaté Abraham imàacaca cawèníri yàasusi ofrenda iyú Melquisedec irí. Macái néená níái diéyéica yàasusica cawèníyéica, Abraham imàacacaté abéerinama néená Melquisedec irí, yái cawèníri yàasusi Abraham yèpùadéericaté náicha níái nacuèrinánáica Abraham imàníyéicaté ípunita ùwicái.

⁵ Píalíacuéwa Dios itàacái ìwali profeta Moisés itànèericaté. Yái tàacáisi icàlidaca Leví itaquénáinámi ìwali níacata iwàwacutéeyéicaté íbaidaca Dios irí iyúwa sacerdotenái. Dios imàacacaté sacerdotenái yeedáca cawèníri yàasusi ofrenda piná néenánái íchawa, níái israelitaca. Macái néená níái diéyéica yàasusica israelitanái yeedéeyéicaté iríwa, sacerdotenái yeedacaté náicha abéerinama néená iyúwa ofrenda Dios irípiná. Càité sacerdotenái icobraça nía, éwita néenánáicáaníta nía, nadèniacáanítaté nacái nàawirimiwa abéerita,

yái Abrahamca.

⁶ Quéwa yái Melquisedec éwitaté càmicáaníta Leví itaquérinámini, càicáanítaté yeedáca ofrenda Abraham ícha; macái néená níái diéyéica yàasusica Abraham idènièricaté, Abraham imàacacaté abéerinama néená Melquisedec irí ofrenda iyú, cachànicáináté Melquisedec Abraham ícha éwitaté Dios icàlidacáanítaté Abraham irí cámiétacanéri iyú imàninápináté Abraham irí cayábéeri. Melquisedec nacái icàlidacaté cayábéeri tàacáisi Abraham ípidená ìwali yéewacaténáté Dios imànica Abraham irí cayábéeri, Melquisedec yáalimácáináté itàaníca Dios inùmalìcuíse.

⁷ Iná yéewa macáita wáalíacawa cachànicaté Melquisedec Abraham ícha, yácáináté Melquisedec yáalimácaté icàlidaca cayábéeri tàacáisi Abraham ípidená ìwali yéewacaténáté Dios imànica cayábéeri cachàiníwanái Abraham irí.

⁸ Chái èri irìcu israelitanái yèewi sacerdotenái yeedáca ofrenda néenánái israelita íchawa; macái néená níái diéyéica yàasusica wenàiwica yeedéerica iríwa, sacerdotenái yeedáca abéerinama néená iyúwa ofrenda Dios irípiná. Quéwa idécanáamité béeyéica níái sacerdoteca, yáté néetácawa, quéwa profetanái natànàacaté tàacáisi Dios inùmalìcuíse Melquisedec ìwali càide iyúwa Melquisedec ìyaca nacáicaalí siúcáisede mamáalàacata càiripináta. Iná yéewa wáalíacawa cachàiníríca Melquisedec áibanái sacerdote ícha canánama.

⁹⁻¹⁰ Bàaluité Abraham imàacacaalíté cawèníiri yàasusi ofrenda iyú Melquisedec irí, néenialíté càmitàacá imusúa iicá èri yái Abraham itaquérinápinácaté ípidenéericaté Leví, yái macái

sacerdotenái yàawirimica. Siùca sacerdotenáica níái Leví itaquénáinámi, yá needáca ofrenda israelitanái ícha; macái néená níái diéyéica yàasusi israelitanái yeedéerica iríwa, Leví itaquénáinámi yeedáca abéerinama néená iyúwa ofrenda. Bàaluité Abraham idèniatàacáwa nía iiná irìcuwa, níara Leví itaquénáinámi, Leví nacái, Melquisedec yàacaalíté ípunitáidaca Abraham. Iná yéewa wáalimá wáimaca nàwali níái sacerdoteca, Leví itaquénáinámica, namàacacaté ofrenda Melquisedec irí, yácáinaté nàawirimi Abraham imàacacaté cawèníri yàasusi ofrenda iyú Melquisedec irí madécaná camuí ipíchawáiseté namusúa naicá èeri. Càica wáalíacawa cachàiníríca Melquisedec macái sacerdotenái ícha canánama, níái Leví itaquénáinámica.

¹¹ Néeseté madécaná camuí Abraham idenáamité, Dios imàacacaté itàacáíwa Israel itaquénáinámi irí. Yáté Dios yeedáca Leví itaquérinámi ípidenéericaté Aarón, yéenibe yáapichawa náibaidacaténáté Dios irí iyúwa sacerdotenái, itàaníyéipinácaté Dios yáapicha wenàiwicanái iwicáu. Quéwa càmitaté yéewa Aarón itaquénáinámi iwasàaca wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha càmicáinaté sacerdotenái yáalimá mabáyawanáca imànica wenàiwicanái. Inaté iwàwacutáca Dios ibànùaca Cristo, yái áiba íiwitáaná sacerdote Aarón itaquénáinámi ícha, yái Cristo iyéerica càide iyúwaté Melquisedec iyáanáté.

¹² Dios imàacacáiná walí wàlisàí íiwitáaná sacerdote, yái Cristoca, íná iwàwacutá iyaca áiba wàlisàí tàacáisi sacerdote ìwali, áiba íiwitáaná tàacáisi profeta Moisés yàasu tàacáisi ícha, yái tàacáisi Moisés itànèericaté Dios inùmaliçuíse.

13 Wáalíacawa iwàwacutáca ìyaca wàlisàì tàacáisi càmícáiná Leví itaquérinámi yái Wáiwacalica, yái Dios itàacái icàlídéerica walí ìwali. Wáiwacali idènìaca áibata yàawiríawa náicha níái sacerdote yàawiríaca. Canácatáita Wáiwacali yàawiría yéená ìibaidaté Dios irí iyúwa sacerdote.

14 Wáalíacawa Judá itaquérinámicani yái Wáiwacalica. Bàaluté Dios ìimacaté abéeri Judá itaquérinámi icùanápinaté israelitanái. Càmitaté Dios ichùulia profeta Moisés yeedáanápinaté Judá itaquénáinámi náibaidacaténaté Dios irí iyúwa sacerdotenái itàaníyépínaté Dios yáapicha wenàiwica iwicáu.

15 Iná wáalíacawa amaléeri iyú ìyaca áiba wàlisàì sacerdote ìiwitáaná, yácáiná Cristo, yácata wàlisàì sacerdoteca ìibaidéerica Dios irípiná càide iyúwaté Melquisedec ìyáanáaté, itàanícaténá wawicáu Dios yáapicha.

16 Bàaluté Dios yeedáca Leví itaquénáinámi sacerdotenáipínaté nía ìibaidéeyéipíná irí. Quéwa càmita Dios imàaca walí Cristo sacerdotepíná yàawiría ìwalísewa, néese Dios imàacaca sacerdotecani yái Cristoca, Cristo idènìacáiná icáuca cachàiníriwa yái càmíríca imáalàawa, càmíríca nacái áiba yáaliméeri imáalàidaca.

17 Wáalíacawa báisírícani Dioscáiná idéca càì ìimaca Wáiwacali irí:

“Sacerdoteca pía càiripínáta, ìibaidéerica nulípiná, itàanírica núapicha nùasu wenàiwicanái iwicáu càide iyúwaté sacerdote Melquisedec ìibaidáanáaté nulípiná”,

ìimaca yái Diosca.

18 Yái quéechéericaté tàacáisica Dios imàaquéericaté

profeta Moisés irí icàlidacaté nalíni càinácaalíté iyú sacerdotenái iwàwacutáaná íbaidaca Dios irí, àta Wáiwacali yàanàacatalétaté. Dios idéca iwènúacawa ícha yái quéechéeri tàacáisimica sacerdotenái ìwalíríca, machawàacacáináté nía, níái sacerdoteca, càmiyéicaté yáalímá iwasàaca wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha.

¹⁹ Níái sacerdoteca náibaidacaté Dios irí càide iyúwaté Dios ichùulianá profeta Moisés icàlidáanápínaté nalíni. Quéwa càmitaté náalímá mabáyawanáca namànica wenàiwica Dios iicá. Néese siúcade wadènlaca Cristo, yái cayábéeri náicha canánama sacerdoteca, mabáyawanéerica imànica wía Dios iicápiná, imàaquéeri nacái wamawiénidaca Dios wáiwitáise iyúwa.

²⁰ Dios icàlidacaté tàacáisi ípidená yáapichawa cáimiétacanéeri iyú wáalíacaténáwa báisíiri iyú Dios idéca imàacaca sacerdotecani càiripináta yái Wáiwacalica, itàanícaténá wawicáu Dios yáapicha.

²¹ Dios càmitaté icàlida càiri tàacáisi áibanái sacerdote ìwali, níái Leví itaquénáinámica. Néese Dios icàlidacaté tàacáisi ípidená yáapichawa cáimiétacanéeri iyú wáalíacaténáwa báisíiri iyú idéca imàacaca sacerdotecani càiripináta yái Wáiwacalica. Iná càì Dios íimaca Cristo irí:

“Núa, Picuèriná Dios, nucàlidacaté tàacáisi nuípidená yáapichawa cáimiétacanéeri iyú yéewacaténá macáita náalíacawa báisíiri iyúcani, yá canácatáita nuwènúadapíná nuíwítáisewa ícha. Núumacaté pirí: ‘Sacerdoteca píá càiripináta, íbaidéerica nulípiná, itàaníríca núapicha nùasu wenàiwicanái iwicáu càide iyúwaté

sacerdote Melquisedec íbaidáanaté
nulípiná', càité núumaca pirí",
íimacaté yái Diosca Wáiwacali irí.

²² Jesús ìyacáiná sacerdote càiripináta itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha, íná wáalíacawa Jesús idéca imànica walípiná wàlisài wawàsi Dios yáapicha cayábéeri íicha yái bàaluisàimi wawàsica, Dios imàníricaté israelitanái yáapicha icùanaté nía iyúwa yàasu wenàiwicanáíwa. Yái wàlisài wawàsi Jesús imànírica walípiná Dios yáapicha íimáanáca Dios icùanápíná wía càiripináta, Jesús ìyacáiná càiripináta.

²³ Manùbacaté níai sacerdoteca bàaluisàna, Leví itaquénáinámica, camicáinaté nadé náibaidaca Dios irípiná càiripináta néesacáinatéwa nàacawa, ínaté càmíta náalimá natàanica Dios yáapicha wenàiwicanái iwicáu càiripináta.

²⁴ Quéwa Jesús càmíripiná yéetáwa, íná yéewa íbaidaca Dios irípiná càiripináta iyúwa sacerdote itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha; càmíripiná Jesús imàaca íichawa íbaidacaléwa áiba sacerdote irí, canásíwata.

²⁵ Iná yéewa Jesús yáalimá iwasàaca wía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha báisíiri iyú càiripináta, wía yeebáidéeyéica Jesús itàacái, wamawiénidacáténá Dios wáiwitáise iyúwa Jesús ìyacáiná càiripináta isutácaténá Dios íicha walípiná, itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha nacái.

²⁶ Iná Jesús, yácata sacerdote íiwacaliná báisíirica íbaidéerica Dios irípiná, yái wawàwacutéerica itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha. Yá mabáyawanéericani, càmíirica nacái yáalimá imànica íbáyawanáwa. Yái Jesúsca, yácata áiba

íiwitáaná wenàiwica cabáyawanéeyéi wenàiwica íicha, ìyéerica siùcáisede déeculé náicha, Dios imichàidéericaté chènuniré náicha canánama níái cáli chènuníiséeyéica, icùacaténá macáita Dios yáapicha.

²⁷ Càmita iwàwacutá Jesús íibaidaca càide iyúwa áibanái sacerdote íiwacanánái. Iwàwacutácaté nanúaca pìrái namànicaténá sacrificio Dios irí èeri imanùbaca. Quéechacáwa nanúacaté pìrái iyúwa sacrificio nabáyawaná ìwalísewa nasutácaténáté Dios íicha wawàsi imàacáanápíná iwàwawa nabáyawaná íicha. Néeseté nanúaca áiba pìrái iyúwa sacrificio àniwa wenàiwicanái íbáyawaná ìwalíse cayábacaténá Dios iicáca náiwitáise. Càmita iwàwacutá Jesús imàni càì, néese Jesús imànicaté abéta sacrificio abé yàawiríata, cawènírica càiripínáta, imàacacaté icáucawa wáichawalíná, nanúacaténáténi cruz ìwali, yùuwichàacaténátéwa Dios yàasu yùuwichàacáisi iyú wabáyawaná ìwalíse.

²⁸ Dios ichùuliacaté profeta Moisés yeedáanápínáté Aarón itaquénái náibaidacaténáté Dios irí iyúwa sacerdote íiwacanánái, itàaníyéipínacaté Dios yáapicha wenàiwicanái iwicáu. Quéwa èeri mìnánái meedá níá, cabáyawanéeyéica. Néeseté madécaná camuí Moisés idenáamité, Dios icàlidacaté tàacáisi íipidená yáapichawa cáimiétacanéri iyú wáalíacaténáwa báisíiri iyúcani idéca imàacaca sacerdote íiwacalínácani, yái Íirica mabáyawanéerica, imànírica macáita càide iyúwa Dios ichùulíaná, yéewacaténá íibaidaca Dios irípiná càiripínáta iyúwa sacerdote íiwacalíná, itàanírica wawicáu Dios yáapicha.

8

Jesús, mediator de un nuevo pacto

¹ Péemiacué cayába, ìyaquéi walí sacerdote ìiwacaliná, yái Cristoca, itàanírìca wawicáu Dios yáapicha. Cristo idéca yáawinacawa Dios yéewápuwáise chènuniré icùacaténá macáita Dios yáapicha.

² Yá Cristo ìibaidaca ìyaca iyúwa sacerdote báisíiri templo irìculé ìyéerica chènuniré, Wacuèriná Dios imànírìcaté, càmlírìca wenàiwica imàni.

³ Iwàwacutácaté macái sacerdote ìiwacaliná imàaca cawèníiri yáasusi ofrenda iyú Dios irí, iwàwacutácaté nacái inúaca pìrái iyúwa sacrificio Dios irí wenàiwicanái ìbáyawaná ìwalìise yéewacaténaté Dios imàacaca iwàwawa wenàiwicanái ìbáyawaná ícha bàaluité. Iná iwàwacutácaté Jesucristo imàacaca cayábéeri wawàsi nacái Dios irí ofrenda piná.

⁴ Jesucristo ìyacaalícáwa siùca cháí èeri irìcutá, càmita judíonái ìbatàa ìibaidaca Dios irí templo irìcu iyúwa sacerdotetá, càmicáiná Leví itaquérìnamini, yái Jesucristoca; yá nacái judíonái nadènìaca mamáalàacata néenánaiwa sacerdote ìibaidéeyéica templo irìcu inuéyéica pìrái iyúwa sacrificio wenàiwicanái ìbáyawaná ìwalìise càide iyúwaté profeta Moisés ichùulianaté nàawirináimi, manùbacáiná níái judíoca càmlíyéica yeebáida Jesucristo itàacái.

⁵ Quéwa canéerica iwèni meedáni yái náibaidacaléca siùcáisede, níái judíonái yáasu sacerdoteca, náibaidacáiná cháí èeri irìcu meedá. Nàasu templo, yácata báisíiri templo yéenáiwaná

meedáni, yái báisíiri templo ìyéerica chènuniré, Dios ìyacàle báisíirica. Càica wáalíacawa bàaluitécáiná ipíchawáiseté profeta Moisés ichùullàca israelitanái imànica Dios yàasu capìima mabáyawanéeri, yái capìima íimamisíirica, israelitanái isutácatáipiná Dios íicha, yáté Dios íimaca Moisés irí: “Píibaida cáalíacáiri iyú. Pimàni macáita cayába càide iyúwa yái núasáidéerica pírí capìima yéenáiwánápiná manuíri dúli ínatale ípidenéerica Sinaí”, íimaca yái Diosca. Càité Dios yáasáidaca Moisés irí báisíiri templo chènuníséeri yéenáiwánápiná yéewacáténaté Moisés yáalíacawa càinácaalíte iyú iwàwacutáaná namànica Dios yàasu capìima mabáyawanéeri israelitanái isutácatáipínaté Dios íicha cháí èeri irícu.

⁶ Quéwa siúcáise de Jesucristoca, yái íibaidéerica Dios irípiná iyúwa sacerdote íiwacalíná itàanícáténá wawicáu Dios yáapicha, yácata imàníirica ìyaca culto máiníiri cayába cachàiníwanái íicha yái culto sacerdotenái imàníirica cháí èeri irícu. Càita Jesucristo idéca imàacaca wàyaca abédanamata Dios yáapicha Jesucristocáiná idéca imànica walípiná wàlisài wawàsi Dios yáapicha, Dios icùaná wía. Yái wàlisài wawàsi, cayábéericani bàaluisàimi wawàsi íicha Dios imàníiricaté israelitanái yáapicha, Dioscáiná idéca icàlidaca walíni cáimiétacanéeri iyú imànínápiná walí cayábéeri cachàiníwanái.

⁷ Yái quéechéericaté wawàsi càmita iyúudàa wenàiwicanái cayába imàacacáténá mabáyawanáca nía Dios iicápiná, íná iwàwacutácaté Dios imànica wàlisài wawàsi wenàiwicanái yáapicha.

⁸ Quéwa cabáyawanácaté Dios iicáca níara israelitaca namànicáinaté nabáyawanáwa. Càì íimaca Dios

itàacái profeta itànèricaté Dios inùmaliçuise:

“Wacuèriná Dios ímaca: Aibaalípiná numànipiná wàlisài wawàsi náapicha níai Israel itaquénáinámica, Judá itaquénáinámi nacái, nucùanápiná nía cayábéeri iyú.

9 Yái wàlisài wawàsica càmiripiná càide iyúwa bàaluisàimi wawàsi numàníricaté nàawirináimi yáapicha bàaluité numusúadacaalíte nía Egipto yàasu cáli ícha càide iyúwa wenàiwica itécaalí ìriwa icáapi ìwali. Néese càmicáinaté namàni càide iyúwaté nuchùulianá nía, ínáté núucaca nuíchawa nía, ímaca yái Diosca.

10 Néese Dios ímaca àniwa: Aibaalípiná ipíchawáise èeri imáalàacawa, yá numànipiná náapicha wawàsi àniwa, nucùanápiná nía, níai Israel itaquénáinámica. Càipiná numànica nalí, núa Nacuèriná Diosca: Numàcapiná nuíwitáise náiwitalicu, náalícaténáwa nutàacái ìwali nawàwalçuísewa, yéewanápiná neebáidaca machacàníiri iyú càide iyúwa nuchùulianá nía. Yá núapinácata Nacuèriná Diosca, níapinácata nacái nùasu wenàiwica cáininéeyéica nuicáca.

11 Càmita iwàwacutápiná néewáidáyacacawa náalícaténá nùwali, níai náapichéeyéica, nía nacái néenánáica, macáicáiná náalíapináca nùwali, macáita púubéeyéi, béeyéi nacái.

12 Yá numàcapináca nuwàwawa nabáyawaná ícha, càmita quirínama nuèpua nuwàwalica yái báawéerica namàníricaté, ímacaté yái Diosca”,

cài ímaca yái profetaca.

¹³ Dios idéca icàlidaca walí yái tàacáisica wàlisài wawàsi ìwalírica, yái wawàsi Dios imàníríca wáapicha Jesucristo ìwalíse, íná yéewa wáalíacawa Dios idéca iicáca quéechéeri wawàsi càiride iyúwa éwisàimi, yái wawàsi Dios imànírícaté abéta israelitanái yáapicha, Leví itaquénáinámi íbaidacáténaté Dios irí iyúwa sacerdotenái. Yá idéca imáalàacawa yái éwisàimi wawàsica sacerdotenái ìwalírica, Dioscáiná idéca imàacaca íchawani.

9

El templo terrenal y el templo celestial

¹ Quéechatécáwa Dios imànicaté wawàsi israelitanái yáapicha, imàacacáténá Leví itaquénáinámi íbaidaca irí iyúwa sacerdotenái. Yáté Dios icàlidacaté profeta Moisés iríni, càinácaalíté iyú iwàwacutáaná sacerdotenái imànica culto cháí èeri irícu Dios yàasu capìima mabáyawanéeri irículé, yái manuírí capìima íimamisíríca, israelitanái isutácatáipináca Dios ícha bàaluité.

² Namànicaté manuírí capìima idènièricaté imàdánáwa pucháiba. Idèniacaté inùmawa abéeri yáawàaná. Iinatawáise yái capìima inùma wáluméerica ìyacaté idàbáanéeri imàdánáca ípidenéerité Mabáyawanéeri. Imàdáná irícu ìyacaté abéeri lámpara, àicu cáiwínáca nacáiri iicácanáwa, sietéericaté icamalá imanùbaca. Iyacaté néeni abéeri mesa nacái, naliadéericaté ínata pan namàaquéericaté Dios irí ofrenda iyú sacerdotenái iyáapiná.

³ Bamuchúamibàa capìima irícu ìyacaté áiba yáawàaná, wáluma cáucuírí iyú. Iinatawáise yái

pucháibáanáca yáawàaná, ìyacaté áiba imàdàaná capìima imáalàanáwa. Yáí imàdàaná, yácata Dios ichàini ìyacataléca, yáí Dios mabáyawanéerica náicha canánama, ínáté imàdàaná ìpidenácaté Mabáyawanéeri náicha canánama.

⁴ Iyacaté oroíri altar mesa nacáiri ìyéericaté mawiénita pucháibáanáca yáawàaná irí. Neemácaté pumèníri isàni altar ínata nàacaténa Dios icàaluíniná. Iyacaté nacái Dios yàasu yàalusi nacáiri mabáyawanéeri nachanàidéeri macáita ínatabàa oro iyú. Yàalusi nacáiri irìculé náawináidacaté oroíchúa catùu ipuniéchúawa maná iyú, yáí pan nacáirica Dios ibànuèricaté nalí chènuníise nayáapíná. Náawináidacaté nacái Aarón yàasu àicu yàalusi nacáiri irìculé, yáí Aarón yàasu àicu yèepuèricaté imusúadaca íiwináwa àniwa. Nàyacaté nacái íba yàalusi nacáiri irìcu, níái pucháiba sàabadéeyéica íba Dios itànèeyéicaté ìwali itàacáíwa diez namanùbaca tàacáisi israelitanái yeebáidacaté náté iyúwa Dios ichùulianá nía.

⁵ Pucháiba querubín yéenáíwaná ángel càanabáiyéi náipunitawáaca nabàlùacawa nalíwáaca yàalusi nacáiri inùmabàalé ínata, naicáidaca yàalusi inùma irí. Dios ichàini icamaláná icànacaté mèlumèluíri iyú bamuchúamibàa náicha níái querubín yéenáíwanáca. Querubín yàanabái ipùata yàanàacaté iwéréwáaca yàalusi nacáiri inùmabàalé iwicáulé. Yáí yàalusi nacáiri inùmabàalé ìpidenéericaté “Dios imàacacatái iwàwawa wabáyawaná ícha”. Sacerdote íiwacaliná idàchlàdacaté pírái íiranámi yàalusi inùmabàalé ìwali yéewacaténa Dios imàacaca iwàwawa israelitanái íbáyawaná ícha. Quéwa canáca nulí èeri cayába

siùcade nuchàlidáanápíná macáitani ìwali yáí wawàsica.

⁶ Càité nachùnìaca capìima bàaluité. Sacerdotenái nawàlùacatéwa èeri imanùbaca irìculé yáí capìima imàdàanáca idàbáanéerica namànicaténá culto Dios irí càide iyúwaté Dios ichùulianaté nía nàanápínaté Dios icàaluíniná.

⁷ Quéwa abéericata sacerdote íiwacaliná iwàlùacatéwa irìculé yáí imàdàaná imàalàidàanáca abé yàawiríata camuí imanùbaca, aléera Dios ichàini icamaláná mèlumèluíri iyacatáica, yáí Dios mabáyawanéerica náicha canánama. Sacerdote íiwacaliná iwàlùacaalítéwa néré, iwàwacutácaté itéca pìrái íiranámi. Itéca pìrái íiranámi yáí inuéricaté iyúwa sacrificio ibáyawaná ìwalísewa, yéewacaténaté Dios imàacaca iwàwawa sacerdote íiwacaliná ibáyawaná íicha. Itécaté nacái áiba pìrái íiranámi sacerdote inuéricaté macái israelitanái ibáyawaná ìwalíse, Dios imàacacaténaté iwàwawa nabáyawaná íicha, yáí báawéerica cà míricaté náalíawa namànicaté.

⁸ Quéwa sacerdotenái imànicaté culto èeri imanùbaca idàbáanéeri imàdàaná irìcu nàacaténá Dios icàaluíniná. Càita Espíritu Santo yáasáidaca walí wáalíacaténáwa idècunitàacá namànicaté culto idàbáanéerica capìima imàdàaná irìcu, yaté canáca yéewaná macái wenàiwica yàacawa mawiénita Dios irí, canácáinaté áiba yáaliméeri mabáyawanáca imànica nía Dios iicá. Càide iyúwa canáanaté yéewaná nawàlùacawa áiba imàdàaná irìculé naicácaténaté Dios ichàini icamaláná mèlumèluíri, càité nacái canácaté yéewaná wenàiwica nàacawa chènuniré nàyacaténá Dios yáapicha, càmitaté nacái yéewa nàyaca abédanamata Dios yáapicha.

9 Iná Espíritu Santo yéewáidaca wía siùca comparación iyú ìwali yái capìimami bàaluisàimica, capìima yàasu wawàsi ìwali nacái. Ewitaté namàacacáaníta ofrenda Dios irí, nanúacaté nacái pìrái iyúwa sacrificio Dios irí imàacacaténáté iwàwawa nabáyawaná ícha càide iyúwaté ichùullianá nía, càicáaníta càmitaté yáalimá pìrái íiranámi mabáyawanáca imànica nía Dios iicá, níai yèeyéicaté Dios icàaluíniná pìrái íiranámi iyú.

10 Yái bàaluisàimi tàacáisica càmitaté idé iwàlisàidaca wenàiwica íiwitáise náyacaténáté machacàníiri iyú, néese yéewáidacáita nía meedá càirínácaalíté yàacàsi Dios imàaquéeri nayáaca, càirínácaalí wawàsi nacái Dios imàaquéeri nàiraca, càinácaalíté iyú nacái iwàwacutáaná nàapídaca náichawa masacàacaténá Dios iicáca nía. Yái bàaluisàimi tàacáisica ichùullacaté wenàiwica nachùñlanápináté náinatabàawa; yéewáidacaté nía Dios ìwali nacái, àta yéenáiwana yàanàacatalétaté Dios ichùñlanápináté cayába wàlisài wawàsi yàasu wenàiwicanái yáapichawa Cristo ìwalíise.

11 Quéwa Cristo yàanàacaté. Siùcáisede Cristoca yái sacerdote íiwacaliná íibaidéerica Dios irípiná, itàanicaténá wawicáu Dios yáapicha. Yá Cristo imànica ìyaca walí cayábéeri càníiricaté wenàiwica yáalíawa ìwali bàaluité. Imichàacatéwa chènuniré, déeculé capíraléeri cáli ícha, càide iyúwaté sacerdote íiwacaliná ichàbáanátéwa írìcubàa yái capìima imàdàanáca idàbáanéerica. Yá Cristo iwàlùacatéwa templo chènuníiséeri írìculé, yái báisiri temploca, cayábéeri ícha, mabáyawanéeri ícha nacái yáara capìimami bàaluisàimica. Yái templo chènuníiséerica, càníirita wenàiwica imànicaléta, càníirita nacái ìya

chái èeri irìcu.

¹² Cristo iwàlùacatéwa irìculé yái mabáyawanáataléca náicha canánama, Dios ìyacatái chènuníiséerica, quéwa càmitaté Cristo ité chivo íranámi, pacá yéenibe íranámi nacái; néese Cristo itécaté íranátawa iyúwa sacrificio yéetácáinatéwa macái wenàiwica íchawalíná. Càité iwàlùacawa abé yàawiríata imànicaténaté sacrificio; càmita quirínama iwàwacutá yèepùà imànica sacrificio àniwa. Cristo idéca iwasàaca wía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha càiripináta.

¹³ Bàaluité Dios ichùuliaca sacerdotenái nadàchiadaca toro íranámi, chivo íranámi nacái wenàiwica ìwali níái wenàiwicaca Dios iiquéeyéicaté iiná casaquèeri iyú. Nachùchùaca becerra imenínáami wenàiwica ìwali nacái Dios iicácaténá nainá masaquèeri iyú yéewacaténaté nasutáca níawawa Dios ícha àniwa. Macáita yái wawàsica namànicáitaté wenàiwica ínatabàa meedá.

¹⁴ Quéwa cawènicáinaté níara wawàsi bàaluisàimica masacàacaténaté Dios iicáca wenàiwica iiná, jíná yéewa wáalíacawa cawènica Cristo íraná cachàiníwanái náicha, masacàanápíná imànica wáiwitáise Dios iicápiná! Yácáiná Cristo imàacacaté icáucawa Espíritu Santo ichàini iyú, yái càmirica imáalàawa. Càité Cristo yéetácawa imànicaténaté càide iyúwa Dios iwàwáaná. Yéetácatéwa iyúwa mabáyawanéeri sacrificio wabáyawaná ìwalíise. Cristo yéetácatéwa wáichawalíná, íná yéewa íraná masacàaca imànica wáiwitáise canánama ícha yái báawéerica wamànírira itéericaté yàacawa wía yéetácáisi irìculé. Iná siùcáisede wáalimá wáibaidaca cáuri Dios irípiná.

15 Ináté càì Jesucristo iyúudàaca wía: Yéetácátéwa wáichawalíná yéewacaténá itàaníca wawicáu Dios yáapicha. Càita Jesucristo imànica walípiná wàlisài wawàsi Dios yáapicha cayábacaténá Dios iicáca wía. Cristo yéetácáinátéwa wáichawalíná, íná Dios idéca imàacaca iwàwawa wabáyawaná íicha, yái báawéerica wamàníricaté idècunitàacá wàyacaté càide iyúwa bàaluisàimi tàacáisi íimáaná. Càité Jesucristo imànica walí yéewanápiná wía Dios imáidéeyéica weedáca walíwa yái cawènírica càimírira imáalàawa Dios icàlidéerica walí ìwali càimiétacanéri iyú yàanápiná walíni.

16 Péemìacué comparación romanonái íiwitáise ìwali: Ipíchawáise romanosàiri yéetácawa, yásí itànàaca cuyàluta icàlidacaténáni càide iyúwa iwàwáaná naseríaca yàasumi idècanáami yéetácawa. Quéwa canéeritàacá iwèni yái cuyàlutaca àta náalíacatalétawa báisíiri iyúcani yéetácátéwa, yái itànèericaté cuyàluta.

17 Iná càimíritàacá cawèni yái cuyàlutaca idècunitàacá cáucani yái itànèericani, íná canáca yéewaná áiba wenàiwica yeedáca nalíwa yàasu cawèníri càide iyúwaté icàlidáaná nalíni. Quéwa yéetacánáamiwa yái itànèericaté cuyàluta, yásí cawènírica nalí cuyàluta, níái yeedéeyéipináca íríwa yàasumi.

18 Càité nacái Dios imànicaté quéechéeri wawàsi israelitanái yáapicha, yáté càimíritàacá cawèni yái bàaluisàimi tàacásica àta nanúacatalétaté pírái iyúwa sacrificio. Ináté israelitanái inúaca pírái iyúwa sacrificio cawènicaténaté namànica nalíwa yái wawàsi Dios imàníricaté náapicha.

19 Bàaluité profeta Moisés iléecaté Dios itàacái

macái israelitanái irí, yái tàacáisi Dios ichùulièrica neebáidaca nàyacaténáté machacàníri iyú Dios iicá. Néese Moisés yeedáca púubanaméeri hisopo yéetaná yàana idènièrica pumèníri ibáináwa. Yá yéepùaca hisopo yéetaná yàana quíiréeri lana iyú. Néese ísapíadacatèni pacá yéenibe íranámi iyú, chivo íranámi iyú nacái, yèewìadéerica úni yèewi. Yá idàchìadacaté íranámi cuyàluta ìwali, yái cuyàluta idènièricaté Dios itàacái Dios ichùulièricaté israelitanái yeebáidaca. Néese Moisés idàchìadacaté nacái pìrái íranámi macái wenàiwica ìwali, yái pìrái íranámi yèewìadéerimica úni yèewi, masacàacaténáté Dios iicáca nía.

²⁰ Néese Moisés ímacaté nalí: “Yácata íranámi, yái pìráimica yéetéerimicawa pibáyawaná ìwalísecué masacàacaténácué Dios iicáca pía, yéewanápiná cawènica yái wawàsica Dios imàníricuécá píapicha, peebáidáanápiná iyúwa ichùullánácué pía”, ímacaté nalí yái Moisésca.

²¹ Moisés idàchìadacaté nacái pìrái íranámi Dios yàasu manuíri capíima ìwali, yái nasutácatáipináca Dios ícha. Idàchìadaca pìrái íranámi macái yàalubáisi imanùbaca ìwali nacái iyéerica capíima irícu, nía nacái quírápieli nacáiyéica iwàwacutéeyéicawa nalí culto irípiná nàacaténáté Dios icàaluíniná.

²² Càide iyúwa ímáaná yái bàaluisàimi tàacáisi Dios imàaquéericaté nalí, iwàwacutácaté namànica càiri culto pìrái íranámi iyú batéwa macái wawàsi ìwalíná masacàacaténáté namànicaní Dios iicá. Canácaté Dios imàacáaná iwàwawa nabáyawaná ícha càmicaalíté nanúa napìrawa yéewanápináté pìrái íraná imusúacawa náicha

wenàiwica ibáyawaná ìwalíse. Iwàwacutácaté pìrái yéetácawa wenàiwica íchawalíná. Càita nacái càmicaalíté Jesucristo yéetáwa wáichawalínátá íiranácaténá yàapídáidaca wáiwitáisetá, yá canáca yéewaná Dios imàacaca iwàwawa wabáyawaná íchatá.

El sacrificio de Cristo quita el pecado

²³ Càité iwàwacutáca nanúaca pìrái iyúwa sacrificio masacàacaténá namànica manuíri capìima pìrái íiranámi iyú, capìima yàasu wawàsi nacái, yái capìima íimamisírica, nasutácatáipínáca Dios ícha bàaluité. Yái capìimaca, yácata chènuníséeri templo yéenáiwánáca. Quéwa yái wawàsi chènuníséericáwaca iwàwacutácaté cayábéeri íiranámi pìrái íiranámi ícha, yái pìrái íiranámi masaquèericaté imànica bàaluisàimi capìima cháí èeri irìcu.

²⁴ Càmicáináté Cristo iwàlùawa irìculé yái capìima wenàiwica imàníricaté. Yái bàaluisàimi capìimaca yáasáidacáicata walí meedá càiride iyúwa báisíiri temploca chènuníséeri íicácanáwa. Cristo quéwa iwàlùacatéwa Dios yàatalé chènuniré náicha macái capìraléeri cáli chènuníséeyéica. Siùca Cristo ibàlùacawa Dios ípunita itàanícaténá wawicáu Dios yáapicha.

²⁵ Camuí imanùbaca bàaluité israelitanái yàasu sacerdote íiwacalíná iwàlùacatéwa irìculé yái mabáyawanácataléca náicha canánama Dios ichàini icamaláná icànacataléca capìima imàdáná irìcu. Ináté sacerdote íiwacalíná iwàlùacawa néré madécaná yàawiríaté itécaténá pìrái íiranámi. Càmitaté sacerdote íiwacalíná ité íiranáwa. Quéwa Cristo iwàlùacatéwa chènuniré itécaténá néré

íiranáwa, yá càmítaté Cristo imàni càide iyúwa judiónái yàasu sacerdote íiwacalíná imàníná.

²⁶ Iwàwacutácaalíté Cristo iwàlùacawa néré camuí imanùbacatá, yásí iwàwacutá yéetácawa madécaná yàawiriátá èeri idàbacatáise bàaluité àta siùca nacáide. Quéwa siùca ipíchawáise èeri imàalàacawa Cristo idéca iwàlùacawa aléi èeri irìculé imàacacaténaté yàawawa yéetacaténatéwa iyúwa sacrificio abé yàawiriata càiripináta. Càité ichuìdaca wáicha wabáyawaná.

²⁷ Dios icàlidacaté iwàwacutáanápíná macái wenàiwica yéetácawa abé yàawiriata, néese idécanáami néetácawa, yá Dios yùuwichàidapíná báawéeyéi wenàiwica.

²⁸ Càita nacái Cristo imàacacaté yàawawa yéetacaténáwa iyúwa sacrificio abé yàawiriata yéewanápinaté madécaná wenàiwica íbáyawaná ìyaca ìwali. Néese yàanàapíná àniwa quéwa càmíta quirínama yéetácawa wenàiwicanái íbáyawaná ìwalíse, néese yàanàapíná íwasàcaténá yàasu wenàiwicawa, wía icuèyéica yàanàaca.

10

¹ Bàaluité Dios imàacacaté itàacáíwa profeta Moisés irí icàlidacaténaté israelitanái iríni yéewanápinaté náalíacawa Dios iwàwaca nàyaca machacàníiri iyú. Quéwa yái bàaluisàimi tàacáisi càmítaté yásáida nalí amaléeri iyú macáita yái cayábéerica Cristo imàníripinácaté walí. Iná yái bàaluisàimi tàacáisica càmítaté idé mabáyawanáca imànica wenàiwica Dios iicá, níái inuèyéica pìrái iyúwa sacrificio Dios irí camuí imanùbaca nabáyawaná ìwalísewa nàacaténá Dios icàaluíná.

2 Yái bàaluisàimi tàacáisi yáalimácaalíté mabáyawanáca imànica wenàiwicatá, yá nayamáidacaté nanúaca pìrái iyúwa sacrificiotá bàaluitécáiná mabáyawanácaalíté níatá, yá càmítaté nèepùà achúmaca náináidacawa nawàwawa nabáyawaná ìwaliwatá.

3 Quéwa nanúacáinaté pìrái iyúwa sacrificio, yáté nawàwalica nabáyawanáwa camuí imanùbaca.

4 Càmicáinaté yéewa toro íranámi, chivo íranámi nacái imáalàida wenàiwica ibáyawaná.

5 Iná Cristo iwàlùacatéwa aléi èeri iriculé, yáté ímaca Dios irí:

“Pía, Dios, càmíta quirínama piwàwa wenàiwicanái inúaca pìrái iyúwa sacrificio nabáyawaná ìwalísewa, càmicáiná yéewa pìrái íranámi imáalàidaca wenàiwica ibáyawaná, néese pidéca pibànùaca núa iyúwa wenàiwica nuétácaténáwa wenàiwicanái ibáyawaná ìwalíse.

6 Càmita quirínama casímái piicáca wenàiwicanái inúaca ipìrawa iyúwa sacrificio nabáyawaná ìwalísewa, càmicáiná yéewa pìrái íranámi imáalàidaca wenàiwica ibáyawaná.

7 Iná núumacaté pirí: ‘Nudéca nùanàaca aléi èeri iriculé càide iyúwaté profetanái itànàanáté tàacáisi pinùmàlicúise numànicaténá càide iyúwa piwàwáaná, pía Dios’ ”,

ímacaté yái Cristoca.

8 Quéchatécáwa Cristo ímaca càmíta quirínama Dios iwàwa sacrificio, càmíta quirínama nacái casímáica iicáca wenàiwica inúaca pìrái iyúwa sacrificio nabáyawaná ìwalísewa, éwita Dios itàacái bàaluisàimi ichùullacáanítaté namànica càì. Càmita

quirínama cayába Dios iicáca nàasu sacrificio, càmícáiná yéewa pìrái íiranámi imáalàidaca wenàiwica ibáyawaná.

⁹ Néese Cristo íimaça Dios irí àniwa: “Nudéca nùanàaca aléi èeri irìculé numànicaténá càide iyúwa piwàwáaná, pía Dios”, íimacaté yái Cristoca. Yái tàacáisica íimáanáca Cristo imáalàidáanápináté macáita sacrificio bàaluisàna imàacacaténáté yáawawa iyúwa sacrificio náamirìcubàa, yéetáanápinátéwa wenàiwicanái ibáyawaná ìwallìse.

¹⁰ Idéca mabayawanáca Dios iicáca wía wáibaidacaténá abéerita Dios irípiná, Jesucristo imànicáinaté càide iyúwaté Dios iwàwáaná imàacacáinaté yáawawa iyúwa sacrificio yéetáanápináwa abé yàawiríata càiripináta wenàiwicanái ibáyawaná ìwallìse.

¹¹ Iyaca sacerdote judíosàiri inuérica pìrái iyúwa sacrificio Dios irí israelitanái ibáyawaná ìwallìse èeri imanùbaca. Namànica yái sacrificio bàaluisànamica madécaná yàawiría éwita càmícáaníta yéewa pìrái íiranámi imáalàidaca wenàiwica ibáyawaná.

¹² Quéwa Jesucristo imàacacaté yáawawa yéetáanápináwa iyúwa sacrificio wenàiwica ibáyawaná ìwallìse càiripináta. Néeseté imichàacawa chènuniré, yá yáawinacatéwa Dios yéewápuwáise icùacaténá macáita Dios yáapicha.

¹³ Siùca Jesucristo iyamáacawa chènuniré idècunitàacá Dios imawèniadaca íicha yùuwidenái. Yásí áibaalípiná Dios imáalàidapiná imawèniadaca Jesucristo yùuwidenái.

¹⁴ Yácáiná Jesucristo imàacacaté yáawawa yéetáanápináwa wáichawalíná abé yàawiríatá,

yáté mabáyawanáca imànica wía Dios iicápiná càiripináta, wía Dios yeedéeyéica yàasunáipináwa wáibaidacaténá abéerita Dios irípiná.

15 Espíritu Santo nacái icàlidaca walí tàacáisi wáalíacaténáwa báisiiri iyúcani càmita iwàwacutá Jesucristo yèepùa yéetácawa wáichawalíná àniwa. Càité Espíritu Santo ímaca:

16 “Aibaalípiná ipíchawáise èeri imáalàacawa, yá numànipiná náapicha wàlisài wawàsi àniwa nucùanápiná nía, núa Nacuèriná Diosca. Càipiná numànica nalí, núa, Nacuèriná Diosca. Numàacapiná nuíwitáisewa nawàwalìculé, náalíacaténáwa nutàacái ìwali náiwitalìcuwa, yéewanápiná neebáidaca machacàníiri iyú càide iyúwa nuchùulianá nía,

17 càmita quirínama nuèpùa nuwàwalica nabáyawaná, yái báawéerica namànìricaté”, ímacaté yái Espíritu Santoca.

18 Dios idéca imàacaca iwàwawa wabáyawaná íicha, íná càmita quirínama iwàwacutá wanúaca pìrái iyúwa sacrificio wabáyawaná ìwalísewa.

Debemos acercarnos a Dios

19 Iná píacué nuénánáica, siúcáise de manuíca wáináidaca wawàwawa wáalimáanápiná wawàlùacawa macàaluínináta irìculé yái mabáyawanácataléca náicha canánama, Dios iyacàle chènuníiséerica, Jesucristo yéetácáinatéwa wáichawalíná, itéenápinaté néré íiranáwa, Dios imàacacaténá iwàwawa wabáyawaná íicha. Càité Jesucristo yàacùaca wáapunápiná yéewanápiná wamawiénidaca Dios wáiwitáise iyúwa.

20 Jesucristo idéca yàacùaca walí wàlisàì àyapu cáuri wawàlùacaténáwa irìculé yái Dios iyacàleca chènuníiséerica. Yái Jesucristo yácata wáapuná cáurica imàaquéerica wamawiénidaca Dios, Jesucristo yéetácáinátéwa wáichawalíná, néese imichàacatéwa chènuniré déeculé macái chènuníiséeri cáli íicha. Péemiacué comparación: Bamuchúamibàa judiónái yàasu templo irìcu iyacaté manuíri yáawàaná wáluma cáucuíri iyú ibàlièricaté Dios ichàini wenàiwicanái ituí íicha. Ináté canáca yéewaná wenàiwica nàacawa Dios yàatalé. Quéwaté, Jesucristo yéetácáinátéwa wáichawalíná, yáté yái manuíri yáawàanáca icacanácatéwa bamuchúamibàa cáli iwérénama, pucháibawaca yèewi, wáaliacaténáwa wáalimá wàacawa Dios yàatalé siúcáisede Jesucristo yéetácái ìwalíise. Yá nacái Jesucristo iináca, càicanide iyúwa yái yáawàanámica, iwàwacutácáináté Jesucristo iiná icacanácawa cruz ìwali yéetácáténáwa wáichawalíná yéewanápináté yàacùaca walí wáapunápiná wàacaténáwa Dios yàatalé.

21 Iyaca walí Jesús yái sacerdote íiwacalíná cachàiníríca, íibaidaca Dios irípiná, itàanícáténá wawicáu Dios yáapícha. Jesúscata yái icuèrica Dios yàasu templo chènuníiséerica, icuèrica nacái wía, wía Dios yéenibeca.

22 Iná wamawiénidacué Dios wáiwitáise iyúwa, wàacaténá icàaluíniná báisíiri iyú. Wáibàacué wawàwa nacáíwa Dios iwéré cachàiníríri iyú yeedáanápiná wía yàataléwa, yácáiná Jesús íiraná idéca yàapídáidaca wáiwitáise wabáyawaná íichawa, Jesús yéetácáinátéwa wáichawalíná. Iná càmita iwàwacutá achúmaca wáináidacawa

wawàwawa wabáyawanámi ìwaliwa, yácáiná Espíritu Santo masacàacaté imànica wáiwitáise wabautizácaalítéwa úni yáaculé.

²³ Cachànicué wáiwitáise mamáalàacata Dios ìwali, picácué nacái wawènúada wáiwitáisewa Dios ícha, néese weebáidacué Jesucristo itàacái tàì íiméeri iyú càide iyúwa wacàlidáaná waináwanáwa weebáidáaná, yácáiná Dios imànipiná walíwa macáita yái cayábéerica càide iyúwaté icàlidáaná walíni cáimiétacanéeri iyú.

²⁴ Wamichàidacué wáiwitáisewáaca cáininácaténá waicáyacacawa cachàiníwanái mamáalàacata, wamànicaténá nacái cayábéeri.

²⁵ Picácué wayamáida wàwacáidáyacacawa wamànicaténá culto, wàaca nacái Dios icàaluíniná. Picácué wamàni càide iyúwa náiwitáise iyáaná níara abénaméeyéi càmíiyéica ìwacáidáyacawa wáapicha, néese wachàiniadacué wawàwawáaca siùcade. Iwàwacutá càì wamànica cachàiníwanái mamáalàacata wáalíacáináwa mawiénica Wáiwacali yéenáiwaná yàanàcatáipiná, èeri imáalàanápiná nacáiwá.

²⁶ Wamànicaalí wàacawa wabáyawanáwa mamáalàacata wéemìacadénáami yái báisíiri tàacáisica Jesucristo ìwali, yá canáca walí quirínama áiba yéetéeripináwa iyúwa sacrificio wáichawalíná wabáyawaná ìwalíse, canácáiná áiba Jesucristo ícha Dios iiquéri càiride iyúwa cawèníiri yéetáanápináwa wáichawalíná.

²⁷ Iná wáucacaalí wáichawa Jesucristo, yá iyaca walí wapíchalépiná abéta Dios yàasu yùuwichàacáisi máiníiri caiyéinináca, cáaluíri waicáca, yá nacái manuíri quichái caluérica, ipucuéricawa ìyaca

cachàinìiri iyú, yeeméeripináca Dios yùuwidenái.

²⁸ Bàaluité áibaçaalí wenàiwica càmita imàni càide iyúwa Dios itàacái ímáaná, yái bàaluisàimi tàacáisica profeta Moisés icàlidéericaté nalí Dios inùmaliçuise, néese iyacaalíté nacái pucháiba wenàiwica, càmicaalí máisiba nacái icháawèeyéicani, náaliácáinaté imànica ibáyawanáwa, yaté càmita nacuèrinánái iicá ipualé, néese nanúacani ráunamáita.

²⁹ Iná píaliacuéwa nàuwichàanápínacawa manuísíwata cachàiníwanái nayamáidacaalí neebáidaca Dios Iiri namànicaténá irí báawéeri, càide iyúwa nabawàidaca nacáicaalíni nàabàli iyúwa; càide iyúwa nacái casacàaca nacáicaalí naicáca Dios Iiri íiraná, caná iwèni naicácáiná Dios Iiri yéetáanáwa wáichawalíná; càide iyúwa nadéca nacáicaalí natàanica nacái báawéeri iyú naquíniwa Espíritu Santo ìwali, yái cáininéerica iicáca wía. Yái Dios Iiri íiranáca, yácata cawèníirica imànica wàlisài wawàsi Dios imàníirica wáapicha iwasàacaténá wía yàasu yùuwichàacáisi íichawa. Yái Jesucristo íiranáca masacàaca imànica wáiwitáise wabáyawaná íichawa Dios iicápiná.

³⁰ Wáaliácawa Wacuèriná Dios idéca íimaca: “Núacata yái yùuwichàidéeripináca wenàiwica imàníiyéica ibáyawanáwa. Núacata yái yèeripináca nawèni”, íimaca yái Diosca. Idéca íimaca nacái: “Núa Dios, nùuwichàidapiná nùasu wenàiwicawa namànicaalí nabáyawanáwa”, íimaca yái Diosca.

³¹ ¡Máinìiri caiyéinináca yùuwichàacáisi quèi cáuri Dios yùuwichàidacaalí wíawa!

³² Quéwa piwàwalicué càinácaalíté iyú pidàbaca péemíaca yái cayábéeri tàacáisica Jesucristo ìwali, pìidenìacatécué nacái piùuwichàanáwa mamáalàacata

matuíbanáiri iyú áibanái imànicaalíté píipunita manuíri ùwicái peebáidacáiná Jesucristo itàacái.

³³ Abénaméeyéicué píapichéeyéi nàuwichàacatéwa manuísíwata Wáiwacali irípiná macái wenàiwica yàacuésemi. Aibanái càmlíyéi yeebáida Wáiwacali natàanicaté máini báawéeri iyú nàwali, naicáani nacái naquíniná, nàuwichàidacaté nacái abénaméeyéi. Achúmacatécué piwàwa nàwali nàuwichàacáinatéwa.

³⁴ Pidécuéca piicáca napualé cáininéeri iyú pitécaténácué nayáapiná, níai píapichéeyéica yùuwichèeyéicatéwa presoíyéi ibànàlicu, neebáidacáinaté Jesucristo itàacái. Pìidenìacatécué nacái piùwichàanáwa casímáiri iyú piùwidenái imelúdacaalítécué pìasuwa píaliacáinácuéwa pídenìaca áiba píasuwa càmlíri imáalàawa chènuniré cayábéeri ícha yái píasumica cháí èeri irìcuírca.

³⁵ Picácué piméyáawa, néese manuícué píináidaca piwàwawa Díos ìwali; peebáidacaalícué Díos itàacái tàí íméeri iyú mamáalàacata, yásí yàacué píriwa cawèníri manuísíwéeri chènuniré.

³⁶ Iwàwacutácué cachàinica píiwitáise mamáalàacata píidenìacaténácué piùwichàanáwa matuíbanáiri iyú, pimànicaténácué càide iyúwa Díos iwàwáaná yéewanápinácué peedáca píriwa nacái yái cawènírica Díos icàlidéericatécué píri ìwali cáimiétacanéeri iyú.

³⁷ Iwàwacutá wàidenìaca wàuwichàanáwa quiríta wacùanápiná Cristo yàacawa néese, càide iyúwa Díos itàacái ímáaná profeta itànèericaté. Càí ímacaté:

“Caquialésíwata yàanàpináca yái yèeripinácawa néese, càmlírita nacái idècunìawa càiripináta.

³⁸ Nùasu wenàiwica nuiquérica mabáyawanéeri

iyú yeebáidacáiná núa, ìyapiná càiripináta yeebáidacaalí mamáalàacata nutàacái, quéwa iwènúadacaalí nuícha íiwitáisewa icalùni ìwalísewa, néese càmita cayába nuicá íiwitáise”,

íimaca yái Diosca.

³⁹ Quéwacué càníiyéi néená wía, níara iwènúadéeyéica íiwitáisewa Dios íicha icalùni ìwalísewa, yásí namáalàacawa. Néese wíata yái yeebáidéeyéica Dios itàacái mamáalàacata, Jesucristo iwàsèyèyipináca Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

11

Lafe

¹ Báisícaalí weebáidaca Dios, yásí wáalíacawa báisíiri iyúcani wawàwalìcuísewa Dios imànínapiná walí càide iyúwa icàlidáaná walíni; báisícaalí weebáidaca Dios, yásí wáalíacawa báisíiri iyúcani iyaca báisíiri wawàsi càmíricáwa wadé waicáca watuí iyúwa.

² Cayábacaté Dios iicáca abénaméeyéi wàawirináimi israelitanái íiwitáise bàaluité neebáidacáináaté Dios.

³ Weebáidacáiná Dios íná yéewa wáalíacawa Dios idàbacaté macáita itàacái iyúwa, macái wawàsi iyéerica cháí èeri irícu, chènúníseeyéi cáli ínata nacái macáita, íná yéewa wáalíacawa Dios iwènúadacaté wawàsi càmíríca wadé waicáca imànicaténá macáita yái waiquéerica.

⁴ Bàaluité Abel yeebáidaca Dios ínaté imànica càide iyúwaté Dios ichùulianáni. Abel inúacaté ipìrawa iyúwa sacrificio ibáyawaná ìwalísewa,

isutácáténá Dios ícha imàacáanápíná iwàwawa Abel ibáyawaná ícha. Cayábacaté Dios iicáca yái Abel imàíníaca. Iná mabáyawanácaté Dios iicáca Abel. Quéwa Abel ibèeri ípidenéericaté Caín càmitaté imàni càide iyúwaté Dios ichùullianá. Néese Caín yàacáita Dios irí ibànacale ìyacanáwa meedá, càmiricaté Dios ichùulia wenàiwicanái imàaca Dios irí nabáyawaná ìwalisewa. Inaté cayábèeri Dios iicáca Abel íiwitáise Caín ícha. Iná éwita Abel yéetácanítatéwa madécaná camuí néese siúcade, càicáaníta siúcade wéemàaca iináwaná ìwali, yásí wawàwalica càinácaalíté iyú yeebáidáaná Dios, yá wáalíacawa iwàwacutáaná weebáidaca Dios nacái.

⁵ Bàaluité Enoc nacái yeebáidaca Dios, yáté Dios itécani chènuniré méetáanánamata icáuca yáapichawa. Càmitaté quirínama nàanàaca Enoc cháí èeri irìcu Dios itécáináténi. Dios itàacái profeta itànèericaté icàlidaca walí Enoc iináwaná: Ípíchawáiseté Dios itéca Enoc chènuniré, Enoc ìyacaté machacàníiri iyú ínáté cayábaca Dios iicáca íiwitáise.

⁶ Quéwa càmita wáalimá wàyaca iyúwa casímáiná Dios iicáca càmicáalí weebáidani. Wawàwacaalí wamawiénidaca Dios wáiwitáise iyúwa wáalíacáténá ìwali, iwàwacutáca weebáidaca ìyaca cáuri Dios. Iwàwacutá weebáidaca nacái Dios iicáanápíná wapualé, imàaca nacái iwàwawa wabáyawaná ícha, wía icutéeyéicani manuísíwata wáalíacáténá ìwali.

⁷ Bàaluité Noé nacái yeebáidacaté Dios. Néese Dios yàalàacáináté Noé yùuwichàacáisi íchaná, yái ichàbèeripinácatéwa ipíchalé, càmirítécáwaca idé Noé iicáca, ínáté Noé yeebáidaca Dios itàacái. Noé imànicaté manuiri arca lancha nacáiri iwasàanápínáté yéenánáíwa Dios yàasu

yùuwichàacáisi íicha, yái manuíri yéesacáica imáalàidéeripinácaté macái èeri mìnanáí. Noé yeebáidacaté Dios, ínáté yái arca Noé imàníríca yáasáidacaté cabáyawanáca macái èeri mìnanáica, iwàwacutáanáté nacái néetácawa nabáyawaná ichùuliacawa. Quéwa Noé yeebáidacáináté Dios, ínáté mabáyawanáca Dios iicácani iwasàanápínáté Noé Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

⁸ Bàaluité Abraham nacái yeebáidaca Dios, ínáté Dios imáidacaalíténi, yáté Abraham yeebáidaca irí, yá yàacawa yàasu cáli íichawa yàacatenátéwa áiba cáli nérépiná Dios yèeripinácaté irí. Abraham imusúacaalítéwa yàasu cáli íichawa, càmítaté yáalíawa alénacaalí yàawa.

⁹ Càmítaté Abraham iméyáawa, néese yeebáidacaté Dios mamáalàacata, éwítaté iwàwacutácáaníta yèepunícawa iyúwa canéeri yàasu cáli idécanáamité yàanàaca ínatalé yái cáli Dios icàlidéericaté irí iináwaná iwali cáimiétacanéeri iyú, yàanápínaté Abraham iríni. Càmítaté Abraham imàni icapèewa néenibàa, néese yèepunícáitawa yàacawa, iyacaté mamáalàacata ímamisíri caplíma irícu. Càité nàyaca nacái níái Abraham ìiri ípidenéericaté Isaac, Isaac ìiri nacái ípidenéericaté Jacob. Ewítaté Dios càmícaánitàacá yàa nalí yái cálica càide iyúwa icàlidáanáté nalíni cáimiétacanéeri iyú, càicáanítaté neebáidaca Dios mamáalàacata yàanápínaté nalíni áibaalípinácáwa.

¹⁰ Càité Abraham iyaca iyúwa canéeri yàasu cáli icùacáináté yàanàanápíná áiba yàcalé íiwítáaná néré, yái cayábéeri yàcalé chènuníiséerica, ibàluèricawa cachàiníri íba ínata càmíríca imáalàawa, yái yàcalé

Dios idàbèericaté.

¹¹ Sara nacái, úái Abraham ínuca, yeebáidéechúa Dios itàacái. Ewitaté càmicáaníta yéewa quéenibeca úa máinicáináté béeruca úa, Abraham nacái máinicaté béericani, càicáanítaté Dios ichàiniadaca Abraham idèñanápináté ìriwa Sara yáapicha Abraham yeebáidacáináté Dios imàñínápináté macáita machacàniri iyú càide iyúwaté icàlidáaná Abraham iríni cáimiétacanéeri iyú.

¹² Càité Abraham idèñaca ìriwa yái Isaac, éwitaté máinicáaníta béericani yái Abrahamca, nayúunáidéeri yéetápinácatéwa mesúnamáita. Néeseté Abraham ìri ípidenéericaté Isaac idèñacaté yéenibe nacáíwa, itaquénái nacáíwa madécaná. Iná yéewa siuca nàyaca manùbéeyéi Abraham itaquénáinámi càide iyúwa dùlupùta imanùbaca chènuníiséeyéica, iyúwa nacái imanùbaquéi manuíri úni yàasu càina imuluíca cà mírica wáalimá waputàaca.

¹³ Macáita níái Abrahamnáica yeebáidéeyéicaté Dios itàacái, neebáidacaté Dios mamáalàacata tàì íiméeri iyú àta nétáatalétawa, éwitaté càmicáanítaté needá nalíwa cayábéeri wawàsi Dios icàlidéericaté nalí iináwaná ìwali cáimiétacanéeri iyú yàanápináté nalí nía. Quéwa neebáidacáiná Dios tàì íiméeri iyú, ínáté yéewa naicáca yái cayábéerica náiwitáise iyúwa, cà míri natuí iyúwa, yái cayábéerica Dios imàñíripinácaté nataquénáinámi irí cháì èeri irícu, chènuniré nacái. Casímáicaté nawàwa naicácáináténi náiwitáise iyúwa càide iyúwa waicácaalí wenàiwica déecuíséericáwaca wáicha, wamáidacani watàidacaténáni casímáiri iyú idècunitàacá wàacawa wáipunitáidacani. Càité nacái

níái Abrahamnáica, casíímáiri iyúca nèepunícáitawa nàacawa iyúwa canéeyéi yàasu cáli náalíacáinátéwa napáchiacáita nèepunícawa irìcu yái èeriquéi, nadèniacáináté nàasu cálipináwa chènuniré.

14 Cawinácaalí càì icàlidéeyéica iináwanáwa nàasáidaca amaléeri iyú nacutáca nàacawa natuíyàaca nàasu cálipináwa cà mírica cháì èeri irìcuíri.

15 Càmitaté nàináidawa ìwali yáara cáli nàacatáiseocaté. Nàináidacaalítéwa ìwalítá, yáté náalímá nèepùacawa nérétá.

16 Quéwa nawàwacaté nàasu cálipináwa cayábáwanáiri, yái Dios yàasu cáli chènuníiséerica, Dios icùacataléca macáita. Iná cà mírita báì nàwalíise yái Diosca, néese casíímáica yéemíaca nacàlidáaná naináwanáwa nadèniaca Nacuèrináwa, yái Diosca. Càì wáalíacawa càmita báì Dios nàwalíise, Dioscáiná idéca ichùnìlaca nalípiná cayábéeri yàcalé chènuniré.

17 Abraham yeebáidaca Dios tàì íiméeri iyú mamáalàacata éwitaté Dios yáalimáidacáaníta iicáwani asáísí báisícaalí Abraham yàaca Dios iyéininá. Càité Dios yáalimáidaca iicáwa Abraham: Ichùullíacaté Abraham inúanápináté ìiriwa Isaac iyúwa sacrificio yàacaténáté Dios icàaluíniná. Càmita báisí Dios iwàwaca wanúaca irí wenàiwica, néese càicáicaté Dios yáalimáidaca iicáwa Abraham. Yá Abraham iwàwacaté yeebáidaca Dios itàacái, iná íináidacatéwa inúanápiná Isaac iyúwa sacrificio Dios irí, yái abéerita ìirica, éwitaté Dios icàlidacáaníta Abraham iríni cáimiétacanéeri iyú imàacáanápináté Isaac idèniaca madécaná itaquénáíwa, Abraham itaquénáinámipiná.

18 Càité Dios íimaca Abraham irí idècunitàcá sùmàicani yái Isaac: “Nuicápiná iyúwa nùasunáíwa pìiri Isaac itaquénáinámi”, íimacaté yái Diosca.

19 Quéwa Abraham íináidacatéwa inúanápinaté ìiriwa Dios irí Abraham yeebáidacáinaté Dios yáalimá imichàidacani yéetácáisi íicha, yái Isaac, Abraham yáalíacáináwa cachàiníríca yái Diosca. Achúmacaté Abraham inúa ìiriwa, càmita imáisanà Dios íichani, yái Isaac. Quéwa Dios imáidacaté Abraham irí ichùulìacaténá Abraham ipíchanaté inúa ìiriwa. Iná Abraham yeebáidacáinaté Dios, ínaté yéewa Abraham yeedáca ìiriwa cáuritàacáwa, càide iyúwa Dios idéca nacáicaalí imichàidaca Isaac yéetácáisi íicha.

20 Càité nacái Isaac yeebáidaca Dios. Iná icàlidacaté tàacáisi Dios inùmalícuíse íiméerica Dios imàníinápinaté cayábéeri Jacob irí, Esaú irí nacái, níái Isaac yéenibe asíanáica.

21 Jacob nacái yeebáidacaté Dios, ínaté maléenácaalí irí èeri ipíchawáise yéetácawa, Jacob icàlidacaté tàacáisi Dios inùmalícuíse itaquénái íipidená ìwaliwa, níái José yéenibe pucháiba ùuculiyéica. Yái tàacáisi íimacaté Dios imàníinápinaté nalí cayábéeri. Yá Jacob éwitaté machawàacacáanítani béecái iyú, càicáanítaté íináidacawa cáalíacáiri iyú. Yaté imichàacawa quiríta yàasu cama íichawa, yá íibàaca ichaquèewa ìpìnáaníríca ìwali icùadáanápiná ííwitawa, yàacaténá Dios icàaluíniná. Càité Jacob yeebáidaca Dios éwitaté iwàwacutácáaníta itéca yéenibewa macáita Egipto yàasu cáli néré.

22 José nacái yeebáidacaté Dios, ínaté maléenácaalí irí èeri ipíchawáise yéetácawa,

yá José icàlidacaté yéenanái iríwani, níái israelitaca, namusúanápinátéwa Egipto yàasu cáli ícha áibaalípinaté. José yeebáidacaté Dios iyúudàanápinaté israelitanái, iná José ichùuliacaté nía natéenanápinaté yáapimi chácatáinápinácaalíté namusúawa Egipto yàasu cáli ícha, nabàliacaténaté yáapimi áiba cáli néré, yái cáli Dios imàaquéericaté Abraham irí.

²³ Néeseté nacái Moisés isèenái neebáidacaté Dios iyúudàanápinaté nía, nía nacái néenanái israelitaca. Iná idécanáamité Moisés imusúaca iicá èeri, yá isèenái icùacaténi ibàacanéeri iyú máisiba quéeri cayábacáinaté naicáca iicácanáwa yái sùmai yáanaca càiride iyúwa wenàiwica íbaidéeripinaté Dios irípiná. Egipto yàasu cáli icuèriná ichùuliacaté israelitanái nanúanápinaté néenibewa aslanáica, quéwa càmita cáalu Moisés isèenái, inaté càmita namàni càide iyúwaté egipcionái icuèriná ichùulianá nía.

²⁴ Moisés nacái yeebáidacaté Dios. Quéechatécáwa Egipto yàasu cáli icuèriná ídu udàwinàacaté Moisés càide iyúwa uùriwa. Quéwa idécanáamité béerica Moisés, càmitaté iwàwa náimaca ìwali itaquéricani, yái faraón icuèricaté Egipto yàasu cáli.

²⁵ Néese cayába cachàiniwanái iicácaté yùuwichàanápináwa Dios yàasu wenàiwica yáapicha, níái israelitaca, ícha yái ìyáanápinácaté càasuíri iyú achúma èerínata náapicha níái Egipto yàasu cáli íiwacanánáica, imàníyéicaté ibáyawanáwa casímáiri iyú.

²⁶ Moisés yáalimápinácaté idèniaca macáita cawèníiri ìyéericaté Egipto yàasu cáli icuèriná

irí, naicácáináté Moisés càiride iyúwa faraón ìri, quéwa Moisés imàacacaté íchawa macáita, cawènicáiná cachàiníwanái iicácaté yái yùuwichàanápínátéwa Dios irípiná càide iyúwa Cristo yùuwichàanápínátéwa áibaalípináté. Càité Moisés ínáidacawa yeebáidacáináté Dios yàanápínaté cawèníri nalí chènuniré cawinácaalí yùuwichèyécawa Dios irípiná neebáidacáiná itàacái.

27 Moisés yeebáidacaté Dios, ínáté yéewa itéca israelitanái Egipto yàasu cáli ícha, macàaluínináta rey ilúa ícha, yái icuèricaté Egipto yàasu cáli. Yáté cachàiníca Moisés íiwitáise Dios ìwali imànicaténáté càide iyúwa Dios ichùulianáni. Moisés imànicaté cachàiníri iyú macàaluínináta càide iyúwa iicáidaca nacáicaalí mamáalàacata Dios irí, yái Dios càmíríca yéewa waicáca.

28 Moisés yeebáidacaté Dios itàacái, ínáté ichùuliaca israelitanái namànica idàbáanéerité Pascua yàasuná culto càide iyúwaté Dios icàlidáaná Moisés iríni. Iná israelitanái nanúacaté napirawa oveja yéenibe. Macái capíi imanùbaca irìcuíyéi iwàwacutácaté nanúaca abéeri oveja wàlisài. Néese napusúa oveja íranámi nacapèe inùma ìwaliwa ipichaná Dios yàasu ángel inuérica wenàiwica inúaca israelitanái idàbáanéeyéica néenibe asianáica.

29 Càita nacái israelitanái neebáidacaté Dios, ínáté nachàbacawa Mar Rojo yàasu manuírí úni ìwaliabàa. Dios yàacùaca yèewi yái única nachàbáanápínáwa abéemàalé. Yáté nàacawa chuírí cáli ínatabàa. Càité Dios imàacaca napíacawa nàuwidenái íchawa níái Egipto yàasu cáli néeséyécawa. Néese egipcionái nawàwacaté

nachàbacawa nacái náibàacaténáté israelitanái, quéwa Dios imàacaca ibàliacawa yái única, ínáté Egipto yàasu cáli néeseéyési nàisicùmamacawa.

³⁰ Néese israelitanái neebáidacaté Dios, ínáté Dios iyúudàaca nía namànicaténáté ùwicái nàuwidenái íipunitawa, áiba yàcalé mìnánái, íipidenacataléca Jericó. Nàipìnáníca Jericó itéesebàa siete èeri, yái yàcalé iwáiná itéesebàa càide iyúwaté Dios ímáaná nalí, yáté iwáiná yúuwàacawa.

³¹ Ua nacái Rahab, Jericó iyacàlená mìnaluca. Quéechatécáwa uimácaté aslanái yáapicha plata ìwalinápíná. Quéwa uwènúadacaté úiwitáisewa ubáyawaná íichawa, yá uebáidacaté Dios itàacái. Ináté pucháiba israelitanái yàanàacaalíté Jericó iyacàlená néré naicáanápínáténi ipíchawáiseté macái israelitanái imànica ùwicái Jericó íipunita, yáté Rahab ubàaca nía Jericó iyacàlená yàasu úwinái íicha. Uyúudàacáináté israelitanái, íná càmítaté nanúa úa namawènìadacaalíté Jericó iyacàlená. Yáté càmíta uétáwa náapicha níái Jericó iyacàlená mìnáníca càmíiyéicaté yeebáida Dios itàacái.

³² Iyaca madécaná càiri tàacáisi nàwali áibanáica yeebáidéeyéicaté Dios. Canáca nulí cayába èeri nucàlidacaténá naináwaná ìwali macáita, níái Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, rey David, Samuel, áibanái profeta nacái.

³³ Israelitanái neebáidacáináté Dios, ínáté Dios iyúudàaca namànica ùwicái Canaán yàasu cáli mìnánái íipunita needácaténáté nàasu cáli. Dios iyúudàacaté israelita íiwacanánái nacùaca wenàiwicanái machacàníiri iyú. Dios imànicaté nalí madécaná cayábéeri càide iyúwaté ímáaná nalí cáimiétacanéeri iyú. Dios icùacaté nacái áibanái

ipíchaná león cháwi nacáiri iyáaca nía, íná yéewa nabàllacaté cháwinái inùma Dios ichàini iyú.

³⁴ Dios icùacaté áibanái nacái manuíri quichái ícha. Aibanái neebáidacáináté Dios, íná Dios iwasàacaté nía nàuwidenái íchawa iwàwéeyéicaté inúaca nía espada machete nacáiri iyú. Aibanái canáca cayába nachàini, quéwa Dios yàacaté nachàinipiná neebáidacáináté itàacái, yá namànicaté ùwicái cachàiníri iyú, yá namawèniadaca nàuwidenái yàasu úwináiwa.

³⁵ Inanáí nacái neebáidacaté Dios, íná Dios icáucàidacaté nalí néenibe yéetácáisi ícha.

Quéwa áibanái néetácatéwa cabèsi iyú càmicáináté nawènúada náiwitáisewa Dios ícha nàuwidenái nacapèedáidacaalíté nía. Càmitaté nawènúada náiwitáisewa Dios ícha nawàwacáináté namichàacawa yéetácáisi ícha áiba èeripiná nàyáanápiná cayába Dios yáapicha.

³⁶ Aibanái nàuwichàacatéwa nàuwidenái iicáanicaalíté naquíniná, nacapèedáida nacái nía, nadacùaca nía cadena iyú, náucacaté nía presoíyéi ibànaliculé neebáidacáináté Dios itàacái.

³⁷ Aibanái nacái néetácawa nàuwidenái nanúacáináté nía íba iyú, nasiéráidacaté nía nacái, nanúacaté nía nacái espada machete nacáiri iyú. Níái yeebáidéeyéicaté Dios itàacái nèepunícatéwa macapèeta. Canáca nabàle cayába, nàwalica nabàlewa oveja ímami, cabra ímami nacái. Catúulécanácaté nía, naméeràacawa. Aibanái yùuwichàidacaté nía. Aibanái imànicaté nalí báawéeri.

³⁸ Ewitaté canácáaníta nawèni èeri mìnanáí iicáca nía, càicáaníta cawènica nía èeri mìnanáí ícha, máinicáináté báawaca èeri mìnanáí íiwitáise.

Nèepunícátéwa canácatalé wenàiwica manacúali yùucubàa càinàwàiri, dúli yèewibàa nacái, nacutácaté utàwi nàyanápinaté cáli irìculé, íba yéecalìcubàa nacái.

³⁹ Macáita nía neebáidacaté Dios, íná mabáyawanácaté Dios iicáca nía. Quéwa càmitaté needá nalíwa yái cayábéerica Dios icàlidéericaté nalí ìwali cáimiétacanéeri iyú imàacáanápínaté nalíni.

⁴⁰ Yácáiná Dios íináidacatéwa wàwali, àta wamusúacataléta waicá èeri, imàníinápinaté walí cayábéeri cachàiníwanái mamáalàacata náapicha, yéewanápiná Dios yàaca macáita wacáuca càmiiri imáalàawa náapicha, áibaalí èeri imáalàacaalípináwa.

12

Fijemos la mirada en Jesús

¹ Madécanácaté nía, níai wenàiwica iyéeyéicaté cháí èeri irìcu yeebáidéeyéicaté Dios itàacái. Siúcáisede nàyaca chènuniré, iyúwa manuíri acalèe wawicáulé, iicáidéeyéica walí naicácaténá càinácaalí wàyaná. Wadéca wéemìaca naináwaná, íná wáalíacawa iwàwacutá weebáidaca Dios tàì íiméeri iyú nacái. Péemìacué comparación: Iwàwacutácaalí wenàiwica ipianícawa carrera ìwali, yá imàacaca íichawa macái wawàsi imiéri, càmita nacái idacùa yàabàliwa, iwàwacáiná ipianícawa cayába cachàiníri iyú. Càita nacái wía yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái: Wamàacacué wáichawa macái yái càulenéerica imànica walíni, wamàacacué wáichawa nacái wabáyawanáwa idacuèrica wía. Néese wáibaidacué cachàiníri iyú Dios irípiná; wàidenìacué wàuwichàanáwa mamáalàacata matuíbanáiri iyú; weebáidacué

Dios nacái tàì íméri iyú yéewanápiná wàanàaca chènuniré.

² Manuícué wáináidaca wawàwawa mamáalàacata Jesús ìwali. Jesús yeebáidacáináté Dios tàì íméri iyú náicha canánama, íná nacái yáalimá iyúudàaca wía weebáidacaténá Dios mamáalàacata àta wàanàacataléta chènuniré. Jesús yùuwichàacatéwa cruz ìwali, càide iyúwa báawéeyéi yùuwichàanáwa máini báiri iyú, cáiwíiri iyú nacái namànicáiná nabáyawanáwa manuíri cachàiníwanái náicha canánama. Quéwa éwitaté nawàwacáaníta nabáiniadaca Jesús nanúacaalíténi, máini nacái cáiwíiricani, càicáaníta Jesús iicáté yùuwichàanáwa càiride iyúwa achúméri wawàsi meedá yáaliacáinátéwa casímáinápináté iwàwa manuísíwata chènuniré yùuwichàacáisi idénáami. Néese idécánáamité icáucàacawa, yá imichàacatéwa chènuniré yáawinacawa Dios yéewápuwáise icùacaténá macáita Dios yáapicha.

³ Iná píináidacuéwa Jesús ìwali, yáì ìidenièricaté manuíri yùuwichàacáisi cabáyawanéeyéi imànicáináté irí máini báawéri, nacuísáidacaté náichawani cachàiníiri iyú. Píináidacuéwa Jesús ìwali cachàinicaténácué píiwitáise ìwali, ipíchaná chamàleca píibaidaca Dios irípiná, machawàacacáichacué nacái pía picalùniwa, Jesús yùuwichàacáinátéwa cachàiníwanáicué pícha.

⁴ Càmitàacáwa piùwichàacuéwa manuísíwata àta péetácatalétawa iyúwaté Jesús yéetáanáwa. Iná picácué ínu pía, néese pimànicué ùwicái manuísíwata cachàiníwanái pibáyawaná ípunitawa pimànicáichacué pibáyawanáwa. Piidenlàcué nacái piùwichàanáwa matuíbanáiri iyú càinácaalí báawéri

áibanái imàníricuéca pírí ìwalíse yái peebáidáanáca Jesús itàacái.

⁵ Picácué piimáicha càinácaalíté Dios yàalàanácué pía, Dios yéenibecáinácué pía. Càì íimaca Dios itàacái profeta itànèericaté:

“Péemìà nulí nuìri, picá caná iwèni piicáca Wacuèriná Dios imàacáaná piùwichàacawa yéewáidacaténá pimànica cayábéeri; picá nacái máiní achúmaca piwàwa yùuwichàidacaalí pía cachàiníri iyú pibáyawaná ìwalísewa.

⁶ Yácáiná Wacuèriná Dios yéewáidaca wía yùuwichàacáisi iyú wía cáininéeyéica Dios iicáca; yùuwichàida nacái wía macáita wamànicaalí wabáyawanáwa, wía Dios yeedéeyéica yéenibepináwa”,

íimaca yái Dios itàacáica.

⁷ Pìideniácué piùwichàanáwa Dios yùuwichàidacaalícué pía. Càicué imànica pírí yéenibecáinácué pía. Macáita wenàiwica quéenibéeyéi néewáidaca néenibewa, nacapèedaca nía nacái namànicaalí nabáyawanáwa. Càita nacái Dios imàacacué piùwichàacawa yéewáidacaténácué pìideniaca mamáalàacatani, yùuwichàidacuéca pía nacái pimànicaalícué pibáyawanáwa.

⁸ Càmicaalícué Dios yùuwichàida pía càide iyúwa yùuwichàidáaná yéenibewa canánama, néese càmitacué Dios yéenibesíwa pía, néese canéeyéica yáaniricuéca pía meedá.

⁹ Càita nacái bàaluité sùmanáicaalíté wía, yáté wasèenái cháí èeri írìcu néewáidacaté wía, nàuwichàidacaté wía nacái wamànicaalíté wabáyawanáwa, yáté wàaca náimiétacaná. Iná

Wáaniri Dios chènuníséeri yéewáidacaalí wía yùuwichàacáisi iyú, yá iwàwacutá weebáca cachàiníwanáí, yùuwichàidacaalí wía nacái wabáyawaná ìwalísewa cháí èeri irìcu, wadèñanápiná yáapicha wacáucawa càmliri imáalàawa.

¹⁰ Bàaluité wasèenái cháí èeri irìcuíyéica néewáidacaté wía, nàuwichàidacaté wía nacái achúma èerita càide iyúwaté nawàwáaná. Quéwa Dios yéewáidaca wía yùuwichàacáisi iyú, yùuwichàidaca wía nacái wamànicaalí wabáyawanáwa. Dios yùuwichàidaca wía imànicaténá walí cayábéeri, iyúudàcaténá wía nacái, yéewanápiná wàyaca mabáyawanéeri iyú càide iyúwa Dios ìyáaná.

¹¹ Dios yéewáidacaalí wía yùuwichàacáisi iyú, yùuwichàidacaalí wía nacái wabáyawaná ìwalísewa, yá achúmaca wawàwa yátaca èericani cáiwicáiná walíni. Quéwa idécanáami yùuwichàacáisi ichàbacawa, yá wéewáidacaalíwa cayába, yásí wàyaca machacàníiri iyú, matuíbanáiri iyú nacái càide iyúwa Dios iwàwáaná, cayábaca nacái wáapicha Dios.

El peligro de rechazar la voz de Dios

¹² Iná pimichàidacué píiwitáisewa wàlisài iyú píibaidacaténácué Dios irípiná cachàiníiri iyú. Pichàiniadacué piwàwawa Dios ìwali pìidenìacaténácué piùwichàanáwa.

¹³ Pìyacué machacàníiri iyú càide iyúwa báisíiri tàacáisi ímáaná yéewanápinácué píapichéeyéi càmlíyéi máiní cachàinica íiwitáise Jesús ìwali càmita

nacaláawa Dios ícha, ipíchaná nacái naméeràacawa ícha nabáyawaná ìwalísewa.

14 Picutácué píalimáanáta pìyacaténácué macái wenàiwicanái yáapicha matuíbanáiri iyú. Càita nacái píalimáidacué pìyaca mabáyawanéeri iyú, yácáiná cawinácaalí cà mírica ìya mabáyawanéeri iyú, càmita yáalimá ìyaca Wáiwacali yáapicha.

15 Piicácué píichawa cayába ipíchaná abéeri péenácué iwènúadaca íiwitáisewa Dios ícha, yái imànírica walí cayábéeri mawèníiri iyú. Cawinácaalí iwènúadéerica íiwitáisewa Jesucristo ícha, càicanide iyúwa bànacalé idènièrica ìyacaná ipisíiriwa, iculálecáináni, inuérica wenáiwica. Càita nacái cawinácaalí iwènúadéerica íiwitáisewa Jesucristo ícha, càmita iwasápiná yáawawa Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha, néese báawaca meedá imànica áibanái íiwitáise Jesucristo ícha.

16 Piicácué píichawa ipíchaná abéeri péenácué iimáca áiba yáapicha cà mírica unìrisíwa, càita nacái cà míchúaca íinusíwa. Cayábacué nacái ipíchanácué caná iwèni piicáca yái cayábéerica Dios iwàwéericuéca imànica pirí. Picácué píináidawa iyúwaté Esaú íináidáanátéwa, yái Jacob ibèerica bàaluité. Caná iwèni Esaú iicácaté yái cayábéerica Dios iwàwéericaté imànica irí, yái Isaac ìrica idábáanéerica. Iná abé yàawiríaté, máinicáináté máapica yái Esaúca, iná iwéndacaté íchawani yái cayábéerica Dios imàníripinácaté irí. Iwéndacani iméeréeri iríwani, yàacàsi ìwaliná.

17 Píalíacuéwa, Esaú yèepùacaalíté iwàwaca yáaniri icálidaca cayábéeri tàacáisi Esaú íipidená ìwali Dios inùmaliçúise yéewacaténáté Dios imànica cayábéeri Esaú irí idécanáamité Isaac yéetácawa, càmitaté

Isaac yeebá Esau írí éwitaté Esau ícháanícáaníta manuísíwata Dios imànínápínáté írí cayábéeri. Càité Dios yùuwichàidaca Esau canácáiná iwèni Esau iicácaté Dios imànínápínáté írí cayábéeri.

18 Dios idéca imànicuéca pirí cayábéeri cachàiníwanáí náicha níái israelitanáí yàawirináimica. Bàaluité Dios ichùullaca nabàlùanápínáwa manuíri dúli ípunita, ípidenéerica Sinaí, néemìacaténá Dios icàlidaca nalí itàacáíwa. Níái israelita naicáidacaté dúli írí ipucuéricawa manuíri quicháí iyú, ibàlièrica nacáíwa catéeri iyú; cachàiníri cáuli nacáí ipùaca manuíri dúli ìwali.

19 Néese israelitanáí néemìacaté trompeta isàna máiníri cachàini; néemìa nacáí Dios itàacáí idécunitàacá itàaníca nalí. Níái yéemièyecaté Dios itàacáí, nasutáca Dios íicha wawàsi manuísíwata ipíchanáté itàaníca nalí àniwa, máinícáínáté cáaluca néemìaca itàacáí.

20 Càité nasutáca Dios íicha càmicáínáté náalimá nàidenlàca yáí tàacáisi Dios ichùulièricaté iyú níá. Càí ímaquéí tàacáisica: “Cawinácaalí wenàiwica, pìráí nacáí yèericawa mawiénita manuíri dúli írí, iwàwacutácué pinúacani íba iyú, càmicaalí nacáí ùlibàna iyú”, ímacaté yáí Diosca.

21 Máinícáíná caiyéininéerica yáí naiquéericaté néeni, ínáté profeta Moisés ímaca: “Nutatácawa nucalùniwa”, ímaca yáí Moisésca.

22 Quéwa piácué yeebáidéeyéica Jesucristo itàacáí pidécuéca pìanàaca mawiéniré cáuri Dios iyacàle írí, áibaalí ípidenácatalé Sión yàasu manuíri dúli, yáí Dios iyacàle ípidenéerica wàlisàí Jerusalén chènuníiséeri, alé madécaná mil namanùbaca ángelnáí iwacáidáyacatalécawa nàacaténá Dios írí

cayábéeri.

²³ Dios yéenibe nacái nadéca nàwacáidáyacacawa néenibàa idènièyéica ípidenáwa cuyàluta chènuniíséeri irìcu. Pidécuéca pìanàaca mawiéniré Dios irí yái icuèrica macáita machacànìiri iyú, yái yùuwichàidéeripináca báawéeyéi wenàiwica. Pidécuéca pìanàaca mawiéniré nalí níara wenàiwica cayábanaméeyéica íiwitáise iyéeyéica siúcáisede Dios yáapicha mabáyawanéeri iyú.

²⁴ Pidécuéca pìanàaca mawiéniré Jesús irí nacái, yái imàníríca walípiná wàlisài wawàsi Dios yáapicha, Dios icùanápíná wía iyúwa yéenibewa. Jesús yéetácatéwa wáichawalíná, íná yéewa íraná idéca yàapídáidacuéca píiwitáise píbáyawaná íichawa. Yái Jesús íranáca yáasáidaca walí Dios iwàwa imànica walí cayábéeri mawènìiri iyú, iwasàacaténá wía yàasu yùuwichàacáisi íichawa. Jesús íraná càmita imàni càide iyúwa Abel íranámi. Bàaluté Abel ibèeri ípidenéeri Caín inúacaté Abel. Caín iicácaalíte iméeréeri íranámiwa cáli ínatabàa, yá cáaluca Caín, íináidacawa cawàwanáta áiba inúaca ípuináni, Abel ìwalíise. Caín yáalíacaté nacáíwa Dios yùuwichàidáanápínáténi. Quéwa Jesús íraná yáasáidaca walí Dios iwàwa imàacaca iwàwawa wenàiwicanái íbáyawaná íicha.

²⁵ Iná piicácué píichawa cayába ipíchanácué píwènúadaca píiwitáisewa Jesucristo íicha, yái icàlidéerica walí Dios itàacái. Càmicáináté israelitanái neebáida Dios itàacái iyúwa profeta Moisés icàlidáanáté nalíni cháí èeri irìcu, ínáté càmita náalimá napìacawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Iná wáallíacawa máinípiná cachàiníwanái wàuwichàanápínáwa wawènúadacaalí wáiwitáisewa

Jesús ícha, yái chènuníseérica icàlidéerica walí Dios itàacái siùcáise.

²⁶ Bàaluité nàyacaté manuíri dúli itéesebàa, ípidenéeri Sinai, yáté Dios itàacái icusúacaté cáli cachàiníiri iyú. Quéwa Dios idéca ímaca walí: “Abé yàawiríata àniwa nucusúapiná cáli, macái capìraléeri cáli chènuníseéri nacái, numáalàidacaténa macáita”, ímaca yái Diosca.

²⁷ Yái tàacáisi íméerica “abé yàawiríata àniwa” ímáanáca Dios imáalàidapiná idàbacaléwa macáita cháí èeri irìcu, chènuníise nacái, yéewanápiná yáawamita wawàsi cànírica imáalàawa iyamáapináwa.

²⁸ Càníripináta imáalàawa yái wawàsi Dios imàníricaté wáapicha imàacáanápiná wacùaca macáita. Iná wàacué Dios irí cayábéeri, wàacué nacái Dios icàaluíniná báisíiri iyú càide iyúwa iwàwáaná wàaca iyéininá.

²⁹ Yácáiná Wáaniri Dios càicanide iyúwa caiyéininéeri quichái imáalàidéerica macáita, yùuwichàidapinácáiná manuísíwata macái báawéeyéi wenàiwica càide iyúwa manuíri quichái yeemácaalí macái báawéeri.

13

Como agradecer a Dios

¹ Píacué yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, picácué piyamáida cáinináca piicáyacacawa mamáalàacata càide iyúwa abémisana.

² Picácué piimáicha pitàidaca wenàiwicanái cayábéeri iyú, peedácaténácué pìataléwa nía, cawinácaalí áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái yèepuníiyéicawa déecuise icapèe íchawa.

Abénaméeyéi Dios yàasu wenàiwica nadéca càì namànica cayábéeri, yá needácaté nàataléwa ángelnáì Dios ìbànuèyéica càiyéide iyúwa wenàiwica iicácanáwa. Ináté Dios imànica nalí cayábéeri.

³ Catúulécanácué piicáca presoíyéi, piyúudàacué nía, ipíchaná nàuwichàacawa máini. Piwàwalicué nía càide iyúwa pìyaca nacáicaalí náapicha néeni, nàyacáiná presoíyéi ìbànalìcu neebáidacáiná Jesucristo itàacái. Piyúudàacué wenàiwica yùuwichèeyéicawa ìwalìise yái neebáidáanáca Jesucristo itàacái. Piicácué piwènúawa náicha, áibaalícáiná cawàwanáta iwàwacutácué càì piùwichàacawa nacái.

⁴ Iwàwacutácué piicáca cáimiétaquéeri iyú macáita cawinácaalí idènièyéica inìriwa, ínu nacáíwa. Picácué piimá áiba yáapicha cà míchúaca píinusíwa, cà mírica nacái pinìrisíwa. Yácáiná Dios yùuwichàidapiná macáita imàniíyéica yáalaniwa, cawinácaalí nacái iiméeyéica áiba wenàiwica yáapicha cà míchúaca ínusíwa, cà mírica nacái unìrisíwa.

⁵ Picácué cáininá piicáca plata. Casímáicué piicáca yái pidènièricuéca siùca. Picácué achúma píináidáanicawa piwàwawa càinácaalícué iyú yéewanápiná peedáca wawàsi pimáapuèrica. Yácáiná Dios idéca ímaca: “Càmíripináta numàaca pía, càmita nacái núuca nuíchawa píawa”, ímaca walí yái Diosca.

⁶ Iná yéewa wáalimá wáimaca macàaluínináta: “Nuíwacali iyúudàapiná núawa; íná càmita cáalupiná núa. Càmita cáalupiná nuicá càinácaalí báawéeri áibanái imàníripináca nulí”, càì wáimaca.

7 Piwàwalicué níara picuèrinánáimi ancianonái icàlidéeyéicatécué pirí Dios itàacái. Piwàwalicué cainácaalíté nàyaaná machacàníri iyú, àta néetácatalétawa. Piwàwalicué neebáidáanáté Jesucristo tàì íiméeri iyú éwitaté áibanái inúacáaníta nía. Néese piyacué nacái càide iyúwaté nàyaaná, neebáidáanáté nacái Jesucristo itàacái.

8 Jesucristo canácatáita iwènúada íiwitáisewa áiba íiwitáisesi ìwali. Càide iyúwaté íiwitáise iyáaná bàaluité, càita nacái iyaca siúcáisede, càiripináta nacáíwa èeri càmlíri imáalàawa.

9 Iná picácué pibatàa áibanái iméeràidacué pía méetáuculé íicha yái tàacáisi peebáidéericuéca. Aibanái nawàwacué peebáidaca madécaná tàacáisi yàacàsi ìwalírica icàlidéerica walí càirínácaalí yàacàsi wáalimá wayáaca. Macáita yái canéerica iwèni tàacáisi yàacàsi ìwalírica canácatáita idé iyúudàaca wenàiwica náalíacaténáwa Dios ìwali. Néese macái wenàiwica yeebáidéeyéica càiri tàacáisi, càmita cachàini náiwitáise Wáiwacali ìwali. Cayába cachàini walíni wamàacacaalí Dios imànica walí cayábéeri mawèníri iyú ichàiniadánápiná wawàwa.

10 Bàaluité sacerdotenái inúacaalíté pìrái iyúwa sacrificio macái israelitanái ibáyawaná ìwalíise, yaté càmita Dios ibatàa nayáaca yái iinásica. Càita nacái siùca, macáita inuéyéica pìrái Dios irí mamáalàacata nawàwacáiná cayábaca Dios iicáca náiwitáise, canáca yéewaná náalíacawa Dios ìwali. Yácáiná Dios idéca imàacaca walí áiba sacrificio íiwitáaná, cayábéeri macái pìrái íicha. Yái Jesucristo, yéetácatéwa wáichawalíná iyúwa sacrificio cruz ìwali wabáyawaná ìwalíise

yéewacaténá Dios imàacaca iwàwawa wabáyawaná ícha.

11 Bàaluité sacerdote íwacaliná itécaté pìrái íiranámi Dios yàasu manuiri capìima imàdàaná irìculé, yái israelitanái isutácatáipináca Dios ícha. Itéca irái imàdàaná irìculé, mabáyawanácataléca náicha canánama, Dios ichàini ìyacatalécaté. Idàchìadacaté irái yàalusi nacáiri ìwali, imànicaténáté ofrenda nacáiri Dios irí, isutácaténáté Dios ícha wawàsi imàacáanápínaté iwàwawa israelitanái ibáyawaná ícha. Quéwa neemácaté pìrái iinámi méetàucuta nàyacàle íchawa.

12 Càité nacái Jesús yùuwichàacawa, yéetácawa méetàucuta yàcalé ícha. Yéetácatéwa wáichawalíná, wía yàasu wenàiwicaca, yéewacaténá Dios imàacaca iwàwawa wabáyawaná ícha, Dios yeedácaténá wía yàasunáipináwa íbaidéeyéipináca abéerita Dios irípiná. Càita Jesús yàapìdàidaca wáiwitáise wabáyawaná íchawa íiraná iyúwa, yéetácáinatéwa wáichawalíná.

13 Càide iyúwa Jesús yàanátéwa méetàucuta yàcalé ícha yùuwichàacaténátéwa, càita nacái iwàwacutácué wàyaca méetàuculé èeri mìnánái íiwitáise ícha. Càide iyúwaté Jesús yùuwichàanáwa wáichawalíná, càita nacái iwàwacutá wèepunícawa yáapicha, wàuwichàaca nacáiwá irípiná weebáidacáiná itàacái.

14 Chái èeri irìcu canácata wàyacàle ìyéerica càiripináta. Néese wèepunícawa wàacawa nérépiná yái yàcalé yàanèeripináca chènuníise áibaalípiná, yái Dios ìyacàleca, wàlisài Jerusalén.

15 Jesucristo yéetácatéwa wáichawalíná, íná wàacué Dios irí cayábéeri càiripináta Jesucristo

ìwali. Yái wàanáca cayábéeri Dios irí, yácata wàasu sacrificio wamàaquéerica Dios irí ofrenda iyú càide iyúwa iwàwacutáná wamàacaca iríni wàacaténá icàaluíniná. ¡Iná wacàlidacué áibanái irí Dios iináwaná ìwali cayábéeri íiwitáise!

¹⁶ Picácué piméyáawa pimànica cayábéeri áibanái irí. Piyúudàacué áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái pìasu iyúwa casímáicáiná Dios iicáca wamàníná irí càiri sacrificio, wàacaténá icàaluíniná.

¹⁷ Peebáidacué natàacái níara picuèrinánáicuéca ancianonáica. Pimànicué nacái càide iyúwa náimáaná nacùacáinácué pía. Nawàwa nacùacuéca pía cayába náalíacáináwa iwàwacutá nacàlidaca naináwanáwa Dios irí càinácaalíte iyú nacùanácuéca pía. Peebáidacaalícué natàacái, yá casímáica náibaidaca Dios irí. Quéwa, càmicaalícué peebáida natàacái, yá achúmaca nawàwa náibaidacalé ìwalísewa, yá nacái Dios yùuwichàidapínácué píawa.

¹⁸ Pisutácué Dios ícha walípiná. Wáalíacawa wadéca wáalimáidaca wamànica cayábéeri càiripínáta, íná càmita báí wía ìwalíse yái wamàníríca.

¹⁹ Nusutácué pícha wawàsi manuísíwata pisutáanápinácué Dios ícha nulípiná imàacáanápiná nuèpùacawa pìatalécué caquialéta.

Bendición y saludos finales

²⁰ Nusutácué Dios ícha pirípiná, yái imàaquéerica matuíbanáica wáiwitáise, yá nacái imichàidéericaté Wáiwacali Jesús yéetácáisi ícha, yái Wacuèriná cachàiníríca icuèrica wía cayába càide iyúwa pastor icùacaalí ipìrawa ovejanái. Dios icáucàidacaté Jesús, imàacaca nacái Wacuèrinápinácani Jesús

yéetácáinátéwa wáichawalíná, íná yéewa Wáiwacali Jesús íraná cawènica imànica yái wàlisài wawàsica Dios imàníríca wáapicha icùanápiná wía càiripináta.

²¹ Yá nusutácué Dios ícha pirípinácué ichàiniadáanápinácué pía píalimácaténácué pimànica macái íiwitáaná cayábéerica càide iyúwa Dios iwàwáaná. Nusutáca Dios ícha nacái imàacáanápiná macáita wàyaca càide iyúwa iwàwáaná Jesucristo íiwitáise cachàiníri iyú. ¡Wàacué cayábéeri Cristo irí, yái iyéerica cáimiétacanéri iyú, icànéeri nacái mèlumèluíri iyú, icuèripiná nacái macáita càiripináta! Báisíta, amén.

²² Píacué nuénánáica, nusutácué pícha píináidáanápinácuéwa cáalíacáiri iyú ìwali yái nùalàanácuéca pía cháí achúméerína cuyàluta irícu, nutànàacáináni nuchàiniadacaténácué píwàwa mamáalàacata.

²³ Nuwàwaca nucàlidacuéca nacái pirí wéenasàiri Timoteo iináwaná nadéca namàacaca yèepunícawa presoíyéi ibànaná ícha. Yàanàacaalí caquialéta nùatalé, yásí nutéca núapichawani, nupáchiacaténácué píawa.

²⁴ Nuwàwalicué macáita picuèrinánái ancianonái, macáita nacái níara Dios yàasu wenàiwica canánama. Níái Italia yàasu cáli néeséyéica yeebáidéyéica Jesucristo itàacái, nawàwalicué pía.

²⁵ Nusutácué Dios ícha pirípinácué macáita imànínápinácué pirí cayábéeri manuísíwata mawèníri iyú.

**El Nuevo Testamento de nuestro Señor
Jesucristo en el idioma piapoco
New Testament in Piapoco**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Piapoco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piapoco

pio

Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Piapoco

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

15b1335d-e064-57a2-9f7f-a5383125b741